

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด

(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรกฎาคม ๒๕๖๒

เอกสารเลขที่ กษ.ตร ๘/๒๕๖๒

คำนำ

การจัดแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการกำหนดทิศทาง แนวทางและเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราดในอนาคต ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของเกษตรกร

ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการระดมความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นมาใช้ประกอบการจัดทำแผน จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันการทำงานและบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการร่วมจัดทำแผนฯ ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด
และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรกฎาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๑๑
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๓๙
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด	๔๔
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๑๕๖๕)	๖๖
ส่วนที่ ๖ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๗๕
ภาคผนวก แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกที่สอดคล้องกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๘๖

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าว ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างยั่งยืนที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐ ของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็ง ให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๓ การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการ แปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็น การพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัว รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญ สูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

^๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

^๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.

๒.๓.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่ทำได้ คัดเลือกพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๓.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า และพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๓.๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๓.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง^๔

๒.๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยแก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกล้ำเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รุกล้ำ และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกร ใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจนอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.๔.๒ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร รวมทั้งแก้ปัญหาหน้าท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี ๒๕๕๔ และหาวิธีที่จะแก้ปัญหาหน้าท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ

^๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๕๗, กันยายน). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา.

๑ ปี และในด้านเกษตรกรรมดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแบ่งเขตเพื่อปลูกพืชผลแต่ละชนิด และการสนับสนุนให้สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อพืชผลจนถึงการแปรรูปและการส่งออกได้ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สหกรณ์เป็นผู้ค้าขายสินค้าเกษตรรายใหญ่อีกรายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยคานอำนาจของกลุ่มพ่อค้าเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมดุลมากขึ้น

๒.๕ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๕

๒.๕.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่น ๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมาก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔).

- ๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย
- ๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร
- ๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร
- ๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า
- ๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

- (๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง
- (๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- (๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์
- (๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร

- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนานองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่าง

ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ

นวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการ

ทำงาน

- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ วิธีการหนึ่งในการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันของหน่วยผลิตด้วยการคำนวณทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งคือการบริหาร

ความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณการผลิต/ขนาดการผลิต เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี (พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องจักรกลทางการเกษตร และเทคโนโลยีสมัยใหม่) การจัดการด้านการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจ คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างกำไร ความมั่นคงของกิจการและการเติบโต และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ วิธีการจัดการความรู้อย่างหนึ่ง เพื่อให้เกษตรกรที่ต้องการความรู้ ได้รับความรู้และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้พร้อมรับการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยใช้สถานที่ที่เป็นที่ตั้งของแปลงเกษตร/ฟาร์ม ซึ่งเกษตรกรที่เป็นเจ้าของมีความรู้ความสามารถในการผลิตในระดับที่เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรอบบริเวณได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Knowledge Center)

๓. พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการ Smart Farmer คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรเกษตรกร (Human Resource Development) หรือการพัฒนาและส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกร ให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำอาชีพเกษตรกรรมที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เช่น การฝึกอบรม การศึกษา การสอนงานและให้คำแนะนำ (Coaching and Mentoring) และการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ การเรียนรู้ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อย ๆ ตลอดเวลาที่ยังมีชีวิต

๔. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-map)

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม คือ วิธีการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยการวางแผนและจัดการให้พื้นที่เกษตรของประเทศที่มีความแตกต่างกันด้านดิน น้ำ และอากาศ ในแต่ละภูมิภาค ให้สามารถสร้างรายได้จากการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับประเภท ชนิดพันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตคุ้มค่าการลงทุน รวมทั้งการจัดการให้ปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรมีความสมดุลกับความต้องการของตลาด

๕. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน (GAP)

ความปลอดภัยด้านอาหารหรืออาหารปลอดภัย (Food Safety) คือ อาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และมาตรฐานสินค้าเกษตร คือ ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของตัวสินค้าเกษตร วิธีและขั้นตอนการผลิต รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับสุขลักษณะความปลอดภัย มาตรฐาน ทั้งนี้ ในแต่ละประเภทประกอบด้วยมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานระบบ

๖. เกษตรอินทรีย์

ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (Organic Products) คือ ผลิตภัณฑ์จากระบบการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) ซึ่งปลอดจากสารเคมีและการปรุงแต่งโดยสารสังเคราะห์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในทุก ๆ ขั้นตอนการผลิต การแปรรูป และการเก็บรักษา และเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) คือ ระบบการเกษตรที่ผลิตอาหารและเส้นใยด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการปรับปรุงดิน การเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศการเกษตร

๗. ตลาดสินค้าเกษตร

ตลาดสินค้าเกษตร คือ การที่ผู้ซื้อ ผู้ขาย มีการตกลงซื้อขายสินค้าและบริการร่วมกัน รวมทั้งปัจจัยการผลิต ซึ่งจะมีความหมายรวมถึงตลาดภายในประเทศ ตลาดขายส่ง ตลาดขายปลีก ตลาดต่างประเทศ ตลาดผลผลิต ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รวมถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(e-Commerce) ทั้งนี้ ลักษณะโครงสร้างตลาดที่สำคัญ ประกอบด้วย ลักษณะตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

๘. การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน มีการคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ

๙. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร คือ วิธีการบริหารจัดการสมดุลของอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศ (Demand-driven Supply Chains) โดยวิเคราะห์คาดการณ์ปริมาณความต้องการของตลาด (Demand Side) เพื่อนำมาบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ทั้งด้านปริมาณในระยะสั้นและในระยะยาว

๑๐. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง กระบวนการ (กรรมวิธี) จัดการน้ำ ซึ่งโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนา การจัดสรรและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ รวมตลอดถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่และมีใช้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากทรัพยากรน้ำ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้หมดไป และการบริหารจัดการน้ำต้องเป็น “การจัดการแบบบูรณาการ” หรือไม่ก็ “การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน”

๑๑. การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ วิธีการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าถึงเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษา ทดลอง และเรียนรู้การใช้ประโยชน์ผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่เกษตรสมัยใหม่ โดยสนับสนุนเครื่องจักรกลผ่านสถาบันเกษตรกร

๑๒. การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ

การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ คือ การพัฒนาองค์การ (Organization Development) ของสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/องค์กร รวมทั้งการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าในรูปแบบสหกรณ์

๑๓. ธนาคารสินค้าเกษตร

ธนาคารสินค้าเกษตร คือ สถานที่ที่ทำหน้าที่รับฝาก ถอน ให้อืม หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร รวมถึงปัจจัยการผลิต (พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยเกษตรกรเอง ในรูปแบบองค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

๑๔. การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร คือ วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt restructuring) และเพิ่มระดับความสามารถในการชำระหนี้สินของเกษตรกร

๑๕. การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน คือ วิธีการรองรับกฎระเบียบ IUU เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ไม่ได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสถานะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

๒.๗ ทิศทางการพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๖

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืนและกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม

๒. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษและการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

๓. ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ

๕. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๕๖,๑๕๒ ล้านบาท ลดลงจาก ๑๖๙,๖๓๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ๑๓๙,๙๖๐ ล้านบาท และสาขาประมง ๑๖,๑๙๒ ล้านบาท ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาภาคเกษตรฯ ของภาคตะวันออกมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๒ ในขณะที่ภาคเกษตรฯ ของประเทศมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ สาขาเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิต และปัญหาผลไม่ล้นตลาด เป็นต้น สาขาเกษตรมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๕.๔ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ของประเทศ สำหรับสาขาประมงมีสัดส่วนการผลิตเพียงแค่อ้อยละ ๐.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๙.๑ รองลงมา คือ ระยอง ร้อยละ ๑๓.๐ ฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๑๑.๗ ตราด ร้อยละ ๑๑.๑ และชลบุรี ร้อยละ ๑๐.๗ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกมี ดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี มากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญ ได้แก่ **ทุเรียน** จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัด จันทบุรี ระยอง และตราด **มังคุด** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง **ลำไย** แหล่งปลูกลำไย ที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **เงาะ** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด **ลองกอง** แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ **ไก่เนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และนครนายก **เป็ดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี **เป็ดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และ **สุกร** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ ประมงสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมา คือ ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๕๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคตะวันออกมีพื้นที่ เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๔๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิต สินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมา คือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

๒.๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาประสิทธิภาพ การผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพปลอดภัย และสมุนไพรไทยอย่างครบวงจร

ยุทธศาสตร์จังหวัด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากฐาน การท่องเที่ยว การเกษตรครบวงจร การบริการและการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับอาเซียน และนานาชาติ ที่เติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๙ ยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

^๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดตราด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ที่ตั้ง “จังหวัดตราด” เป็นจังหวัดชายแดนสุดฝั่งทะเลตะวันออก มีรูปร่างลักษณะคล้ายหัวช้าง อาณาเขตด้านชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาทั้งทางบกและทางทะเล ยาว ๓๓๐ กิโลเมตร โดยทางบกติดกับทางจังหวัดของประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดพระตะบอง จังหวัดโพธิ์สัตว์ และจังหวัดเกาะกง ซึ่งมีแนวชายแดน

ธรรมชาติติดทิวเขาบรรทัด เป็นเส้นแบ่งเขตแดนตลอดแนวยาว ๑๖๕ กิโลเมตร และมีแนวอาณาเขตทางทะเลยาว ๑๖๕.๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ขนาดเล็กเป็นอันดับ ๔ ของภาคตะวันออก และเป็นอันดับที่ ๕๖ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางสายใหม่ บางนา-บ้านบึง-แกลง-ตราด เป็นระยะทาง ๓๑๕ กิโลเมตร

๒) อาณาเขต

อาณาเขต มีอาณาเขตพื้นที่ทางบก ๒,๘๑๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๗๖๑,๐๐๐ ไร่ มีพื้นที่ปกครองทางทะเล ๗,๒๕๗ ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือ ติดกับอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรีและราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศใต้ติดกับอ่าวไทยและน่านน้ำทะเลราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออกติดกับ ประเทศกัมพูชา มีทิวเขาบรรทัดเป็นแนวกั้นเขตและทิศตะวันตกติดกับอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา :สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด/โปรแกรมฐานข้อมูลดิน (Soil view)) แบ่งออกเป็น ๔ เขตดังนี้

(๑) ที่ราบลุ่มบริเวณลุ่มน้ำ ได้แก่ บริเวณที่ราบตอนกลางและตะวันออกประกอบด้วยลำน้ำสำคัญหลายสาย ซึ่งเกิดจากภูเขาสูงทางตอนเหนือและตะวันออก เช่น คลองสะตอ คลองแอง คลองห้วยแร้ง ที่ราบบริเวณนี้ ได้แก่ ตำบลสะตอ ตำบลวังตะเคียน และตำบลเขาสมิง เขตท้องที่อำเภอเขาสมิง และตำบลวังกระแจะ ตำบลเนินทราย ตำบลท่ากุ่ม ตำบลท่าพริก ตำบลตะกวาง ตำบลชำราก และตำบลแหลมกลัดเขตท้องที่อำเภอเมืองตราด (เหมาะสำหรับการทำนาข้าว และปลูกผลไม้)

(๒) ที่ราบบริเวณภูเขา มีพื้นที่กว้างขวางมากเนื่องจากมีภูเขากระจายอยู่ทั่วไปในแทบทุกส่วนของจังหวัด โดยเฉพาะทางตอนเหนือได้แก่ ตำบลหนองบอน ตำบลช้างทุน ตำบลบ่อพลอย และตำบลด่านชุมพล เขตท้องที่อำเภอบ่อไร่ เป็นบริเวณที่มีภูเขาสูงเป็นส่วนมากพื้นที่แถบนี้จึงมีความชุ่มชื้นมากเป็นพิเศษ มีป่าไม้สีเขียวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น

ด้านทิศตะวันตกตำบลประณีต เขตท้องที่อำเภอเขาสมิง เป็นบริเวณแคบ ๆ ติดต่อกับอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี มีภูเขาเตี้ย ๆ สลับกันอยู่ทั่วไปบริเวณนี้โดยปกติอาจนับรวมเข้าเป็นที่ราบลุ่มน้ำได้แห่งหนึ่งแต่เนื่องจากมีภูเขาสลับกันอยู่จึงนับรวมเข้าไว้เป็นโครงสร้างลักษณะนี้

ในบริเวณตอนกลางของตอนใต้ มีภูเขาสลับกันอยู่อย่างหนาแน่นแต่ป่าไม้บริเวณนี้มีเหลืออยู่ไม่มากนัก เนื่องจากประชาชนเข้าไปบุกรุก เพื่อใช้เป็นที่ทำกินความชุ่มชื้นจึงลดลง เนื่องจากป่าซึ่งเป็นต้นน้ำถูกทำลาย ตอนกลางของตำบลท่าโสม เขตท้องที่อำเภอเขาสมิง ตำบลวังกระแจะ และตำบลหนองโสน เขตท้องที่อำเภอเมืองตำบลน้ำเขียว ตำบลแหลมงอบ และตำบลบางปิด เขตท้องที่อำเภอแหลมงอบซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น สวนผลไม้ สวนยางพาราและปลูกสับปะรด

(๓) ที่สูงบริเวณภูเขา ภูเขาในจังหวัดตราดมีบริเวณกว้างขวางมากทางตอนเหนือแผ่ลงมาทางตอนใต้ตามพรมแดนจนถึงสุดเขตทางตอนใต้ของจังหวัด ซึ่งเป็นแนวภูเขาสลับซับซ้อนส่วนด้านตะวันตกมีภูเขาที่ไม่สูงนักรวมกันอยู่ในบริเวณแคบ ๆ ซึ่งได้แก่บริเวณตอนกลางของอำเภอแหลมงอบติดกับอำเภอเขาสมิง อีกบริเวณหนึ่งที่มีภูเขาครอบคลุมเกือบตลอดพื้นที่ ได้แก่ เกาะต่าง ๆ เช่น เกาะกูดเกาะช้าง เกาะไม้ซี้ ฯลฯ เกาะเหล่านี้คงมีที่ราบเฉพาะชายฝั่งทะเลเท่านั้น

(๔) บริเวณที่ราบต่ำฝั่งทะเล ตามบริเวณฝั่งเกือบตลอดแนวเป็นบริเวณที่ถูกน้ำจากแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ พัดเอาโคลนมาทับถมเป็นจำนวนมากทำให้เกิดที่ราบต่ำขึ้น บริเวณดังกล่าวได้แก่ บริเวณฝั่งแม่น้ำเวฬุตำบลแสนตุ้ง ตำบลท่าโสม และบางส่วนของตำบลบางปิดซึ่งมีคลองเล็ก ๆ หลายสายไหลลงสู่ทะเลที่ราบต่ำริมฝั่งทะเล จึงมีบริเวณเป็นแนวยาวเกือบตลอดชายฝั่ง ตั้งแต่ตำบลน้ำเขียวอำเภอแหลมงอบลงมาถึงสุดชายแดนที่ตำบลหาดเล็ก เขตท้องที่อำเภอคลองใหญ่บริเวณนี้จะมีน้ำทะเลท่วมถึงอยู่เสมอจึงเป็นบริเวณที่มีป่าไม้ชายเลนเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นตลอดแนวผลผลิตส่วนใหญ่ที่ได้จากบริเวณนี้ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ด้านการประมง เช่น หอยแครง หอยนางรม และกุ้งรวมทั้งการทำนาข้าวในบางพื้นที่

๔) ลักษณะดิน (ที่มา :สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด/โปรแกรมฐานข้อมูลดิน (Soil view))

ทรัพยากรดินของจังหวัดตราดเป็นที่ลุ่มมีศักยภาพในการทำนาประมาณ ๓๐๐,๙๘๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑๗.๐๘ ของพื้นที่จังหวัดเป็นที่ดอนมีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้นหรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ประมาณ ๙๒๐,๒๗๓ ไร่ หรือร้อยละ ๕๒.๒๓ ของพื้นที่จังหวัดและเป็นพื้นที่อื่น ๆ เช่นพื้นที่ป่าไม้แหล่งน้ำ และ ชุมชนอีกประมาณ ๕๔๐,๖๒๐ ไร่ หรือร้อยละ ๓๐.๖๙ ของพื้นที่จังหวัดและจากการศึกษาข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดิน พบว่าทรัพยากรดินของจังหวัดประกอบด้วยกลุ่มชุดดินทั้งหมด ๒๖ กลุ่ม คือกลุ่มชุดดินที่ ๒, ๖, ๗, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๑๘, ๒๒, ๒๓, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๓๔, ๓๙, ๔๒, ๔๓, ๔๕, ๕๐, ๕๑, ๕๓, ๕๔, ๖๐ และ ๖๒ โดยแต่ละกลุ่มชุดดินนั้นมีลักษณะเด่นและคุณสมบัติที่แตกต่างกันซึ่งสามารถแบ่งตามสภาพพื้นที่ที่พบได้เป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๒, ๖, ๗, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๗, ๑๘, ๒๒, ๒๓, ๒๕ และ ๕๔

(๒) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๐

(๓) กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๒๖, ๒๗, ๓๔, ๓๙, ๔๒, ๔๓, ๔๕, ๕๐, ๕๑ และ ๕๓

(๔) กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุดได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๔๕ เป็นกลุ่มดินต้นถึงลูกวัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดการระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำ ได้แก่ชุดดินดินชุมพร (Cp) ชุดดินหาดใหญ่ (Hy) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินเขาขาด (Kkt) ชุดดินหนองคล้า (Nok) ชุดดินท่าฉาง (Tac) และ ชุดดินยะลา (Ya) สำหรับกลุ่มชุดดินนี้มีพื้นที่รวมประมาณ ๔๗๘,๔๗๕ ไร่ พบมากบริเวณอำเภอเมือง อำเภอบ่อไร่ อำเภอเขาสมิงและอำเภอคลองใหญ่กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูงที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ได้แก่พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc : slope complex) ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรสำหรับกลุ่มชุดดินนี้มีพื้นที่ประมาณ ๔๒๗,๖๑๘ไร่ พบมากบริเวณอำเภอบ่อไร่ อำเภอเกาะช้าง อำเภอเมืองและอำเภอเกาะกูดและกลุ่มชุดดินที่ ๓๔ เป็นกลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุต้นกำเนิดดิน เนื้อหยาบปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำ ได้แก่ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินละหาน (Lh) ชุดดินนาท่าม (Ntm) และชุดดินท่าแซะ (Te) สำหรับกลุ่มชุดดินนี้มีพื้นที่รวมประมาณ ๑๔๘,๗๖๗ ไร่ พบมากบริเวณอำเภอเมือง อำเภอเกาะช้าง อำเภอเขาสมิง และอำเภอเกาะกูด

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดตราด)

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดตราด มีสภาพที่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจากจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านประจำแล้วยังได้รับอิทธิพลจาก ลมทะเลอีกด้วย จึงทำให้ภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น กล่าวคืออุณหภูมิทั่วไปจะไม่แตกต่างกันมากไม่ว่าร้อนหรือหนาวจนเกินไปและมีปริมาณฝนมาก ทั้งนี้เพราะจังหวัดตราดมีอาณาเขตติดกับทะเลโดยตลอดลมทะเลสามารถช่วยบรรเทาความร้อนที่แผ่มาพร้อมกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนในฤดูหนาวก็มีทิวเขาบรรทัด ซึ่งขนานกับแนวชายฝั่งช่วยบรรเทา กำลังแรงของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออันมีผลทำให้ความหนาวเย็นลดลงและยังเป็นการกักเก็บน้ำพายุโซนร้อน ซึ่งเคลื่อนตัวจากประเทศสาธารณรัฐเวียดนามเข้าสู่ประเทศไทยทางทิศตะวันออกทำให้พายุอ่อนกำลังลงไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้มีฝนตกในฤดูร้อนบ่อยครั้งแม้ช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านแนวทิวเขาบรรทัดจะเป็นสิ่งกีดขวางทางลมได้ดีมีผลทำให้ฝนตกชุกและมีฤดูฝนที่ค่อนข้างยาว แบ่งเป็น ๓ ฤดู คือ

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนพฤศจิกายน ระยะเวลารวม ๖ เดือน

โดยในปี ๒๕๖๑ ปริมาณน้ำฝนรวม ๔,๘๘๕.๐๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่มีฝนตกตลอดปี ๒๑๙ วัน เดือนกรกฎาคม มีฝนตกมากที่สุด ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ ๑,๒๒๒.๘๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๓๐ วัน รองลงมาเดือนสิงหาคม ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ ๘๔๐.๔๐ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๓๐ วัน

๒) ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน/ปี)
๒๕๕๒	๖,๑๑๔.๘๐	๒๐๗
๒๕๕๓	๓,๖๘๖.๓๐	๑๘๘
๒๕๕๔	๕,๔๙๖.๓๐	๒๐๙
๒๕๕๕	๕,๔๙๗.๙๐	๒๒๔
๒๕๕๖	๕,๑๑๑.๓๐	๑๘๔
๒๕๕๗	๕,๓๖๑.๐๐	๑๙๑
๒๕๕๘	๔,๕๕๑.๑๐	๑๘๔
๒๕๕๙	๕,๗๓๓.๘๐	๑๙๖
๒๕๖๐	๔,๖๗๒.๐๐	๒๑๒
๒๕๖๑	๔,๘๘๕.๐๐	๒๑๙

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราด (คลองใหญ่) ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๒	๓๕.๐๐	๑๘.๑๐	๒๗.๓๖	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๘๑.๕๘
๒๕๕๓	๓๕.๒๐	๒๐.๐๐	๒๗.๙๔	๙๙.๐๐	๓๕.๐๐	๘๑.๓๒
๒๕๕๔	๓๖.๒๐	๑๗.๒๐	๒๗.๓๖	๙๙.๐๐	๓๖.๐๐	๘๐.๖๗
๒๕๕๕	๓๔.๕๐	๒๑.๐๐	๒๗.๖๔	๙๙.๐๐	๔๐.๐๐	๘๓.๖๐
๒๕๕๖	๓๕.๓๐	๒๐.๐๐	๒๗.๖๖	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๘๑.๙๔
๒๕๕๗	๓๕.๖๐	๑๕.๗๐	๒๗.๕๘	๙๙.๐๐	๓๖.๐๐	๘๑.๖๔
๒๕๕๘	๓๕.๗๐	๑๘.๕๐	๒๗.๘๓	๙๙.๐๐	๓๒.๐๐	๘๑.๒๕
๒๕๕๙	๓๕.๙๐	๑๕.๓๐	๒๘.๐๐	๙๙.๐๐	๓๗.๐๐	๘๒.๒๑
๒๕๖๐	๓๕.๕๐	๑๙.๑๐	๒๗.๖๑	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๘๑.๖๑
๒๕๖๑	๓๕.๒๐	๑๗.๘๐	๒๗.๕๔	๙๙.๐๐	๓๘.๐๐	๘๓.๐๓

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราด (คลองใหญ่) ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ขป./ทส.)

จังหวัดตราดมีปริมาณน้ำฝนสูง แต่มักมีปัญหาเรื่องน้ำเค็มแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดคือแหล่งน้ำจากน้ำฝน แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำจากชลประทาน

แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดตราดมีแม่น้ำที่สำคัญ ๒ สายได้แก่ ๑) แม่น้ำตราดซึ่งเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านหลายท้องที่ตั้งแต่อำเภอคลองใหญ่ อำเภอบ่อไร่ อำเภอสองแควและ

ไหลลงทะเลที่อำเภอเมืองตราด ๒) แม่น้ำเวฬุเป็นแม่น้ำที่แบ่งเขตแดนจังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีซึ่งไหลผ่านเขตเกษตรกรรมของทั้งสองจังหวัด

แหล่งน้ำชลประทานโครงการชลประทานจังหวัดตราดได้ให้ความสำคัญในการกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่ไม่ผลเจริญเติบโตใกล้เคียงเกี่ยว ดำเนินการป้องกันน้ำเค็มหนุนส่งเสริมให้ใช้แหล่งน้ำสำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่พักผ่อนอีกด้วยประกอบด้วยโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ๑๕ แห่ง มีพื้นที่ชลประทาน ๑๙๔,๒๖๔ ไร่ ความจุ ๑๘๕.๕๙ ล้าน ลบ.ม. โครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ๙๐ แห่ง ความจุ ๑๗.๑๘๙ ล้าน ลบ.ม.รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๖๐,๔๔๕ ไร่

ลุ่มน้ำ - ลำน้ำพื้นที่จังหวัดตราด ประมาณ ๒,๘๓๒๔.๓๒ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออกร้อยละ ๙๙.๙๓ ส่วนที่เหลืออยู่ในลุ่มน้ำโดนเลสาบ ลำน้ำและลุ่มน้ำที่สำคัญได้แก่ แม่น้ำเวฬุตราดตะวันตก แม่น้ำตราด ตราดตะวันออกและคลองโป่งน้ำร้อน

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดตราด มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๗๙๑,๕๗๗.๘๗ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ ๕๖๐,๑๒๑.๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัดตราด (ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไทยโชต กรมป่าไม้ ๒๕๖๐) สภาพป่าเป็นป่าดงดิบ และป่าเบญจพรรณ พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ยาง ชุมแพรง กะบาก พนอง และป่าชายเลน พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ โกงกาง แสม ประสัก ลำพู ลำแพน โปรง ตะบูน

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด มีดังนี้

๑. พื้นที่อุทยานแห่งชาติ มี ๒ แห่ง รวมเนื้อที่ ๕๒๙,๙๕๐ ไร่ ได้แก่

๑.๑ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๙ ตอนที่ ๑๙๗ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ครอบคลุมพื้นที่ ๔๗ เกาะ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๔๐๖,๒๕๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าบกประมาณ ๙๑,๕๖๒ ไร่ และเป็นพื้นที่ทะเลประมาณ ๓๑๔,๖๘๘ ไร่

๑.๒ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว ครอบคลุมพื้นที่ ๑๒๓,๗๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าบกทั้งหมด (ประกาศเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒)

๒. ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๔ ป่า ป่าคุ้มครอง จำนวน ๓ ป่า รวมเนื้อที่ ๔๕๙,๖๖๗.๔ ไร่

ตารางที่ ๓ ป่าสงวนแห่งชาติ

ที่	ชื่อป่า	ตามกฎหมาย (ไร่)	หักพื้นที่ สปก. (ไร่)	คงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ไร่)
๑	ป่าหินเพิงทิวเขาบรรทัด	๕๕,๙๓๗.๕	๒๗,๐๔๙-๐-๐๐	๒๘,๘๘๘.๕
๒	ป่าชุมแสง	๑๘,๖๒๕.๐	๑๗,๘๔๗-๐-๐๐	๗๗๘.๐
๓	ป่าท้องอ่าว	๑๘,๒๓๗.๐	-	๑๘,๒๓๗.๐
๔	ป่าเสม็ด	๘,๓๕๙.๐	-	๘,๓๕๙.๐
๕	ป่าปากคลองบางพระ ป่าเกาะเจ้า และป่าเกาะลอย	๗,๕๐๐.๐	-	๗,๕๐๐.๐
๖	ป่าเลนบางกระดาน	๑,๐๖๖.๐	-	๑,๐๖๖.๐
๗	ป่าเขาสมิง (ป่าคลองใหญ่ และป่าเขาไฟไหม้)	๕๑๓,๗๕๐.๐	๒๒๒,๐๗๘-๓-๒๔	๒๙๑,๖๗๑.๒
๘	ป่าท่าตะเภา และป่าเลนน้ำเขียว	๒๔,๖๘๗.๐	-	๒๔,๖๘๗.๐
๙	ป่าแหลมมะขาม	๑,๗๙๖.๐	-	๑,๗๙๖.๐
๑๐	ป่าท่าโสม	๒๑,๑๒๕.๐	๑๔,๓๓๔-๒-๒๔	๖,๗๙๐.๔
๑๑	ป่าเลนบ้านธรรมชาติ	๓๗๕.๐	-	๓๗๕.๐
๑๒	ป่าดงธรรมชาติ	๓๙,๗๕๐.๐	๓๓,๖๐๖-๑-๐๐	๖,๑๔๓.๘
๑๓	ป่าท่ากุ่มและป่าห้วยร้าง	๑๑๕,๕๖๘.๐	๙๑,๘๖๓-๒-๑๔	๒๓,๗๐๔.๕

ที่	ชื่อป่า	ตามกฎหมาย (ไร่)	หักพื้นที่ สปก. (ไร่)	คงเหลือพื้นที่ป่า สงวนแห่งชาติ (ไร่)
๑๔	ป่าเขาบรรทัด	๒๖,๗๘๙.๐	-	๒๖,๗๘๙.๐
๑๕	ป่าอ่าวระวะ (ป่าคุ่มครอง)	๓,๘๒๔.๐	-	๓,๘๒๔.๐
๑๖	ป่าห้วยน้ำขาว และป่าอ่าวไทย (ป่าคุ่มครอง)	๗,๘๐๘.๐	-	๗,๘๐๘.๐
๑๗	ป่าสนอ่อน ป่าคลองใหญ่ และป่าคลองมะขาม (ป่าคุ่มครอง)	๑,๒๕๐.๐	-	๑,๒๕๐.๐
รวม		๘๖๖,๔๔๖.๕๐	๔๐๖,๗๗๙-๐-๖๒	๔๕๙,๖๖๗.๔

๓. พื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.๒๔๘๔ เนื้อที่ประมาณ ๗๑,๒๒๔ ไร่

ตารางที่ ๔ ข้อมูลป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดตราด พ.ศ.๒๕๖๑

ประเภททรัพยากรป่าไม้	เนื้อที่ (ไร่)
๑. พื้นที่ป่าตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง (๒๕๖๐)	
๑.๑ อุทยานแห่งชาติ ๒ แห่ง	
- อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง	๔๐๖,๒๕๐.๐๐
(พื้นที่ป่าบก ๙๑,๕๖๒ ไร่ พื้นที่ทะเล ๓๑๔,๖๘๘ ไร่)	
- อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว	๑๒๓,๗๐๐.๐๐
๑.๒ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗	๔๕๙,๖๖๗.๔๐
(ป่าสงวนแห่งชาติ ๑๔ ป่า ป่าคุ่มครอง ๓ ป่า)	
๑.๓ ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ.๒๔๘๔	๗๑,๒๒๔.๐๐
๑.๔ ป่าตามมติ ครม.	๙๘,๔๘๘.๐๑
๒. ป่าไม้แยกตามชนิดป่า (ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไทยโชต กรมป่าไม้ ๒๕๖๐)	
๒.๑ ป่าบก	๕๐๐,๔๑๓.๓๒
๒.๒ ป่าชายเลน (คงสภาพ)	๕๙,๗๐๘.๕๕
รวมพื้นที่ป่าไม้จังหวัดตราด (๒๕๖๐)	๕๖๐,๑๒๑.๘๗

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๕ การเขตการปกครองของจังหวัดตราด

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอห่าง จากศาลา ากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑. เมืองตราด	๙๙๙.๒๙	๓๕.๓๘	๑	๑๓	๙๘	๕	๙	๗
๒. เขาสมิง	๖๖๘.๗๓	๒๓.๖๘	๑๖	๘	๖๖	๒	๘	-
๓. แหลมงอบ	๑๕๓.๓๐	๕.๔๓	๑๗	๔	๒๗	๒	๓	-
๔. คลองใหญ่	๕๐.๒๐	๑.๗๘	๗๔	๓	๒๐	๒	๒	-
๕. บ่อไร่	๖๘๐.๐๐	๒๔.๐๗	๕๙	๕	๓๓	๒	๔	-
๖. เกาะกูด	๑๑๘.๐๐	๔.๑๘	๘๒	๒	๘	๐	๒	-
๗. เกาะช้าง	๑๕๔.๘๐	๕.๔๘	๒๗	๒	๙	๑	๑	-
รวม	๒,๘๒๔.๓๒	๑๐๐	-	๓๗	๒๖๑	๑๔	๒๙	๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด/สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตราด

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๖ จำนวนประชากรของจังหวัดตราด ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
๑. เมืองตราด	๔๕,๖๘๓	๔๘,๐๔๑	๙๓,๗๒๔	๔๓,๐๒๙
๒. เขาสมิง	๒๒,๔๙๓	๒๒,๕๗๑	๔๕,๐๖๔	๑๙,๗๗๙
๓. แหหลมงอบ	๙,๔๕๕	๙,๗๗๗	๑๙,๒๓๒	๗,๖๐๓
๔. คลองใหญ่	๑๒,๗๓๗	๑๒,๖๘๐	๒๕,๔๑๗	๙,๕๐๖
๕. บ่อไร่	๑๘,๒๒๕	๑๗,๒๖๑	๓๕,๔๘๖	๑๖,๗๗๕
๖. เกาะกูด	๑,๓๑๘	๑,๑๘๙	๒,๕๐๗	๑,๘๙๗
๗. เกาะช้าง	๔,๒๓๙	๔,๐๘๐	๘,๓๑๙	๕,๖๕๒
รวม	๑๑๔,๑๕๐	๑๑๕,๕๙๙	๒๒๙,๗๔๙	๑๐๔,๒๔๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด (๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑)

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ การศึกษา

จังหวัดตราดมีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาทั้ง ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถม จนถึงระดับอนุปริญญา ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๑๐๙ แห่ง ๒ สาขา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๑๗ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๘ แห่ง ดำรงจระเวณชายแดน ๒ แห่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ แห่ง สำนักงานพระพุทธศาสนา ๑ แห่ง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน ๑ แห่ง ศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน ๑ แห่ง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๗ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๓ แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน ๑ แห่ง ข้อมูลพื้นฐาน จำนวนนักเรียน ทั้งหมด ๔๐,๑๐๖ คน แยกเป็น ระดับอนุบาล ๖,๔๔๔ คน ประถมศึกษา ๑๘,๖๔๖ คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑.๓.๒ ศาสนา

วัดในจังหวัดตราด มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๑ แห่ง สังกัดมหานิกาย ๑๒๗ วัด ธรรมยุติกาย ๑๔ วัด ที่พักสงฆ์ ๒๗ แห่ง มีพระภิกษุ ๑,๓๔๘ รูป สามเณร ๑๐๘ รูป จำนวนโบสถ์คริสต์ ๑ แห่ง มัสยิด ๑๓ แห่ง ผู้นำถือศาสนาพุทธ จำนวน ๒๐๖,๓๐๘ คน (ร้อยละ ๙๒.๘๒) ศาสนาอิสลาม จำนวน ๕,๒๑๔ คน (ร้อยละ ๒.๓๗) ศาสนาคริสต์ จำนวน ๑,๓๘๖ คน (ร้อยละ ๐.๖๓)

๑.๓.๓ สวัสดิการสังคม

จังหวัดตราดมีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม จำนวน ๑,๒๑๕ แห่ง ผู้ประกันตนเท่ากับ ๓๔,๐๘๔ คน แบ่งเป็น ผู้ประกันตนมาตรา ๓๓ จำนวน ๑๔,๑๘๓ คน มาตรา ๓๙ จำนวน ๒,๖๒๒ คน และมาตรา ๔๐ จำนวน ๑๗,๒๗๙ คน และมีสถานพยาบาลคู่สัญญาประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาล จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลตราด และสถานพยาบาลเครือข่าย คือ โรงพยาบาลประจำอำเภอ และสถานอนามัยเขตจังหวัดตราดทุกแห่ง

๑.๓.๔ ความยากจน

ผลการสำรวจครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ที่มีรายได้ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี ทั้งจังหวัด รวม ๗ อำเภอ ในปี ๒๕๕๙ ปรากฏว่ามีครัวเรือนยากจน ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (๓๐,๐๐๐ บาท) จำนวน ๑๘ ครัวเรือน ได้แก่ อำเภอเมืองตราด ๘ ครัวเรือน อำเภอคลองใหญ่ ๑ ครัวเรือน อำเภอเขาสมิง ๖ ครัวเรือน และอำเภอบ่อไร่ ๓ ครัวเรือน

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง (ที่มา: สำนักงานจังหวัดตราด)

จังหวัดตราด มีเส้นทางคมนาคมและขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เส้นทางบกมีถนนเชื่อมโยงระหว่างตราดกับเครือข่ายภายในประเทศ จังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ใช้เส้นทางถนนสายสุขุมวิท จากบางนา - ชลบุรี-ระยอง-จันทบุรี-ตราด ระยะทางประมาณ ๓๘๕ กิโลเมตร (เลียบชายฝั่งทะเลหรือเส้นทางสายเก่า) และเส้นทางสายบางนา-บ้านบึง-แกลง-ตราด ระยะทาง ๓๑๗ กิโลเมตร และเส้นทางสายจตุจักร-ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ-แกลง-ขลุง-ตราด ระยะทาง ๓๒๗ กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีสนามบินเอกชน จำนวน ๑ แห่ง (ของบริษัทบางกอกแอร์เวย์) เปิดให้บริการเมื่อ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๖ ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าเสม อำเภอสายมิ่ง จังหวัดตราด เปิดบริการวันละ ๓ เที่ยวบินกรณีปกติ และวันละ ๖ เที่ยวบินกรณีช่วงฤดูการท่องเที่ยว โดยได้รับการอนุญาตให้เป็นสนามบินศุลกากรเรียบร้อยแล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๖ สำหรับทางน้ำมีท่าเทียบเรืออเนกประสงค์อำเภอคลองใหญ่ ขนาด ๕๐๐ ตันกรอส ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗ บ้านสวนมะพร้าว ต.คลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด ซึ่งสามารถรองรับการขนส่งทางน้ำไปยังประเทศกัมพูชา เวียดนามและภูมิภาคอินโดจีน รวมทั้งนานาชาติที่ได้มาตรฐานเป็นอย่างดี

๑.๔.๒ ไฟฟ้า (ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดตราด)

ปี ๒๕๖๐ จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน ๘๗,๒๑๑ ราย พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ ๕๖๗,๗๓๑,๓๔๖ กิโลวัตต์/ปี

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

มีด่าน ☒ ศุลกากร: ด่านศุลกากรคลองใหญ่ ที่ตั้ง: เลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๑ ต.คลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร. ๐๓๙ - ๕๘๑๐๑๘ ปฏิบัติพิธีการนำเข้าได้ทุกประเภท ส่งของออกได้ทุกประเภท ด้านประเภทด้านชายแดน

☒ ตรวจพืช: ด้านตรวจพืชท่าเรือคลองใหญ่ ที่ตั้ง: ศูนย์ราชการด้านชายแดน ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร.๐๓๙-๕๘๘๑๒๒ มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี มีที่ตั้งสถานกักกันพืช ☒ ไม่มี ☐ มี

☒ ตรวจประมง:ด้านตรวจสัตว์น้ำจังหวัดตราด ที่ตั้ง: ศูนย์ราชการด้านชายแดน ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร.๐๓๙-๕๘๘๑๓๖ ☐ ไม่มี ☒ มี มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มีที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ

☒ ปศุสัตว์: ด้านกักกันสัตว์ตราด ที่ตั้ง : ศูนย์ราชการด้านชายแดน ต.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่ จ.ตราด โทร. ๐๓๙-๕๘๘๑๐๔ ☐ ไม่มี ☒ มี มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มีที่ตั้งสถานกักกันสัตว์

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

น้ำประปา (ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขาตราด)

จังหวัดตราด มีสำนักงานผลิตน้ำประปา จำนวน ๓ สถานี ได้แก่

๑) แม่ข่ายตราด (เขตอำเภอเมือง) มีสถานีผลิตน้ำ ๒ สถานี

-สถานีผลิตน้ำปลายคลอง ๑ มีกำลังผลิตน้ำ ๖๑๐ ลบ.ม/ช.ม.

-สถานีผลิตน้ำปลายคลอง ๒ มีกำลังผลิตน้ำ ๕๐๐ ลบ.ม/ช.ม.

๒) หน่วยบริการอำเภอบ่อไร่

-สถานีผลิตน้ำบ่อไร่ มีกำลังผลิตน้ำ ๕๐ ลบ.ม/ช.ม.

มีผู้ใช้น้ำรวม ๒๕,๑๓๔ ราย แยกเป็น

๑) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาตราด จำนวนผู้ใช้ ๒๑,๔๗๙ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ๕๑๙,๓๙๐ ลูกบาศก์เมตร

๒) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาคองใหญ่ จำนวนผู้ใช้ ๓,๖๕๕ ลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ๘๑,๒๙๘ ลูกบาศก์เมตร

โทรศัพท์และไปรษณีย์ (ที่มา: บริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน))

สถิติการใช้โทรศัพท์ มีการติดตั้งโทรศัพท์ประจำที่ สามารถให้บริการครอบคลุมร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่ที่มีผู้ให้บริการทั้งหมด ๙,๔๐๑ เลขหมาย และบริการ Broadband Internet ประเภทประจำที่ (Home Use) จำนวน ๗,๙๔๘ ราย มีที่ทำการไปรษณีย์ ๗ แห่ง ให้บริการทั้งภายในและต่างประเทศ

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา:จังหวัดตราด)

อุตสาหกรรม

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสถานประกอบการ ทั้งหมด ๔๗๙ แห่ง จำนวนเงินลงทุน ๔,๙๔๔,๖๙๙,๑๐๐ บาท จำนวนคนงาน ๕,๕๖๑ คน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรม ร้อยละ ๒๒.๙๖ อุตสาหกรรมขนส่ง ร้อยละ ๑๗.๓๓ อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ร้อยละ ๘.๙๘ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล ร้อยละ ๗.๕๒

การค้าชายแดน

จังหวัดตราดมีแนวชายแดนตามธรรมชาติติดทิวเขาบรรทัดตลอดแนวยาว ๑๖๕ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับราชอาณาจักรกัมพูชาถึง ๓ จังหวัด ได้แก่

อำเภอบ่อไร่ ติดกับ บ้านคลองรตัง (โฮ้วรตังเกาะ) อำเภอสำราญ จังหวัดพระตะบอง

อำเภอเมืองตราด ติดกับ บ้านหมอต้า อำเภอเวียงเวด จังหวัดโพธิสัตว์

อำเภอคลองใหญ่ ติดกับ บ้านจามเยียม อำเภอมลลิสมา จังหวัดเกาะกง

จึงทำให้เกิดตลาดการค้าชายแดนขึ้น เป็นเสมือนประตูเชื่อมโยงการค้า การท่องเที่ยว การลงทุนและการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ พร้อมทั้งนำไปสู่การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาคอื่น

การค้าชายแดน มีช่องทางการค้า ๓ ช่องทาง ดังนี้

๑) จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก พื้นที่ตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ ตรงข้ามกับบ้านจามเยียมอำเภอมลลิสมา จังหวัดเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา เปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. และการขนส่งสินค้าลงเรือ เพื่อขนส่งไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา โดยท่าเทียบเรือของเอกชน ๕ แห่ง คือ ท่าเทียบเรือชลาลัย ท่าเทียบเรือกัลปังหา ท่าเทียบเรือ ป.เกษมศิริ ท่าเทียบเรือ ส.กฤตวิธ และท่าเทียบเรือทรัพย์ชลธร

๒) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านมะม่วง พื้นที่อำเภอบ่อไร่ (เนิน ๔๐๐) วันเวลาเปิด - ปิด ทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๓) ช่องทางการค้าทางธรรมชาติบ้านท่าเส้น พื้นที่ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมืองตราด วันเวลาเปิด - ปิดคือ ทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. เป็นการค้าของชาวบ้านหมอต้า ตำบลหมอต้า อำเภอเวียงเวดจังหวัดโพธิสัตว์ โดยลงทะเลเปียนเข้า - ออก ที่ฐานกองร้อย ทพ.นย.ที่ ๕๓๕ (บ้านท่าเส้น)

๑.๕.๒ ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดตราด (GPP) ๑๖ สาขา (ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดตราด)

ปี ๒๕๕๘ ผลผลิตมวลรวมจังหวัดตราด ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๓๙,๕๙๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๓๘,๓๕๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๗ เท่ากับ ๑,๒๔๐ ล้านบาท ซึ่งสามารถแยกประเภท ได้ดังนี้

๑) ภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๘,๙๗๑ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๔๗.๙๐) สาขาการผลิตที่สำคัญ ได้แก่

- สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ มีมูลค่า ๑๓,๘๒๖ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๓๔.๙๐)

- สาขาประมง มีมูลค่า ๕,๑๔๕ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๑๓.๐๐)

๒) ภาคนอกเกษตร ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๒๐,๖๒๖ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๕๒.๑๐) สาขาการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สาขาขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มีมูลค่า ๕,๓๑๙ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๑๓.๔๐) สาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม มีมูลค่า ๓,๔๔๓ ล้านบาท (สัดส่วนร้อยละ ๘.๗๐) และสาขาโรงแรมและภัตตาคาร มีมูลค่า ๒,๑๒๑ ล้านบาท (สัดส่วน ร้อยละ ๕.๔๐) สำหรับอัตราการขยายตัวของผลผลิตมวลรวมจังหวัดตราด ณ ราคาคงที่ ในปี ๒๕๕๘

เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐ จากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๐ ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ เนื่องมาจากการผลิตทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรมีการขยายตัวขึ้น โดยเฉพาะสาขาขายส่ง ขายปลีกฯ และสาขาโรงแรมและภัตตาคาร

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) รายได้เฉลี่ยต่อหัวในปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๑๔๘,๔๔๖ บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก ๑๔๕,๙๓๒ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๖๙

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม (ที่มา: จังหวัดตราด)

การท่องเที่ยว

จังหวัดตราด มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ทางทะเล มีหมู่เกาะน้อยใหญ่ ๕๒ เกาะ เป็นการท่องเที่ยวที่ชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทั้งนี้ในรอบปี ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา จังหวัดตราด มีรายได้ จากการท่องเที่ยว ๑๗,๔๙๘.๗๔ ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้น จากในปี ๒๕๕๙ เป็นเงิน ๑,๗๑๒.๙๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๕

แรงงาน

ประชากรและกำลังแรงงาน จังหวัดตราดมีประชากรผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๒๗,๑๔๐ คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวม จำนวน ๑๖๓,๒๗๓ คน ผู้มีงานทำ จำนวน ๑๖๒,๗๖๙ คน (ร้อยละ ๙๙.๖๙) ผู้ว่างงาน จำนวน ๕๐๔ คน (ร้อยละ ๐.๓๑)

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๗ จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรมและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดตราด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือน ^๑	จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรม ^๒	ร้อยละจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรรม/ครั้วเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
๑. เมืองตราด	๔๓,๐๒๙	๗,๐๔๑	๑๖.๓๖	-
๒. เขาสมิง	๑๙,๗๗๙	๕,๖๒๔	๒๘.๔๓	-
๓. แหลงมอ	๗,๖๐๓	๒,๑๑๑	๒๗.๗๗	-
๔. คลองใหญ่	๙,๕๐๖	๕๓๔	๕.๖๒	-
๕. บ่อไร่	๑๖,๗๗๕	๒,๗๕๕	๑๖.๔๒	-
๖. เกาะกูด	๑,๘๙๗	๒๙๘	๑๕.๗๑	-
๗. เกาะช้าง	๕,๖๕๒	๖๙๙	๑๒.๓๗	-
รวม	๑๐๔,๒๔๑	๑๙,๐๖๒	๑๘.๒๙	-

ที่มา : ๑. ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๘ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดตราด

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่น ๆ (เลี้ยงสัตว์ ประมง เพราะเลี้ยง)			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ ทั้งหมด
เมือง ตราด	๖๒๔,๕๕๖.๒๕	๑๔,๒๕๑	๒.๒๘	๑๖๕,๐๘๙.๐๐	๒๖.๔๓	๑๑,๓๘๗.๐๐	๑.๘๒	๕,๓๔๐.๒๔	๐.๘๖	๑๙๖,๐๖๗.๒๔	๓๑.๓๙
เขา สมิง	๔๑๗,๙๕๖.๒๕	๒๑๗	๐.๐๕	๑๙๕,๙๐๐.๐๐	๔๖.๘๗	๕,๗๐๓.๐๐	๑.๓๖	๔,๒๔๐.๙๘	๑.๐๑	๒๐๖,๐๖๐.๙๘	๔๙.๓๐
แหลม งอบ	๙๕,๘๑๒.๕	๓๖๕	๐.๓๘	๔๕,๒๗๗.๐๐	๔๗.๒๖	๔,๐๑๗.๐๐	๔.๑๙	๒,๖๖๒.๐๐	๒.๗๘	๕๒,๓๒๑.๐๐	๕๔.๖๑
คลอง ใหญ่	๓๑,๓๗๕	๓๒	๐.๑๐	๕,๐๙๘.๐๐	๑๖.๒๕	๕๙.๐๐	๐.๑๙	๗๑๔.๒๓	๒.๒๘	๕,๙๐๓.๒๓	๑๘.๘๒
บ่อไร่	๔๒๕,๐๐๐	๔๘๓	๐.๑๑	๑๐๓,๗๕๙.๐๐	๒๔.๔๑	๓,๗๑๘.๐๐	๐.๘๗	๒,๓๐๐.๒๔	๐.๕๔	๑๑๐,๒๖๐.๒๔	๒๕.๙๔
เกาะ กูด	๗๓,๗๕๐	-	-	๑๒,๑๖๒.๐๐	๑๖.๔๙	-	-	๕๐.๐๐	๐.๐๗	๑๒,๒๑๒.๐๐	๑๖.๕๖
เกาะ ช้าง	๙๖,๗๕๐	-	-	๑๑,๐๖๖.๐๐	๑๑.๔๔	-	-	๓๒๓.๔๙	๐.๓๓	๑๑,๓๘๙.๔๙	๑๑.๗๗
รวม	๑,๗๖๕,๒๐๐	๑๕,๓๔๘	๐.๘๗	๕๓๘,๓๕๑.๐๐	๓๐.๕๐	๒๔,๘๘๔.๐๐	๑.๔๑	๑๕,๖๓๑.๑๘	๐.๘๙	๕๙๔,๒๑๔.๑๘	๓๓.๖๖

ที่มา : ๑. ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด

ตารางที่ ๙ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอและชนิดการเพราะปลูก จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร								รวม
	ที่นา ^๑	พืชไร่ ^๑	สวนผลไม้ ^๑	ไม้ดอก ไม้ประดับ	พืชผัก ^๑	ไม้ยืนต้น ^๑	เลี้ยงสัตว์ ^๒	ประมง เพาะเลี้ยง ^๓	
๑. เมืองตราด	๑๔,๒๕๑	๙,๘๑๘	๒๔,๘๘๘	-	๑,๕๖๙	๑๔๐,๒๔๑	๑,๙๐๒	๓,๔๓๘.๒๔	๑๙๖,๐๖๗.๒๔
๒. เขาสมิง	๒๑๗	๕,๓๐๑	๘๖,๐๕๕	-	๔๐๒	๑๐๙,๘๕๕	๓,๒๐๐	๑,๐๔๐.๙๘	๒๐๖,๐๖๐.๙๘
๓. แหลมงอบ	๓๖๕	๓,๙๖๘	๔,๓๕๘	-	๔๙	๔๐,๙๑๙	๗๑๕	๑,๙๔๗	๕๒,๓๒๑
๔. คลองใหญ่	๓๒	๕๙	๙๕๖	-	-	๔,๑๔๒	๑๒๖	๕๘๘.๒๓	๕,๙๐๓.๒๓
๕. บ่อไร่	๔๘๓	๓,๔๗๕	๑๙,๑๒๑	-	๒๔๓	๘๔,๖๓๘	๒,๐๘๘	๒๑๒.๒๔	๑๑๐,๒๖๐.๒๔
๖. เกาะกูด	-	-	๕๔	-	-	๑๒,๑๐๘	๕๐	-	๑๒,๒๑๒
๗. เกาะช้าง	-	-	๑,๒๕๕	-	-	๙,๘๑๑	๗๕	๒๔๘.๔๙	๑๑,๓๘๙.๔๙
รวม	๑๕,๓๔๘	๒๒,๖๒๑	๑๓๖,๖๔๗	-	๒,๒๖๓	๔๐๑,๗๐๔	๘,๑๕๖	๗,๔๗๕.๑๘	๕๙๔,๒๑๔.๑๘

ที่มา : ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัด เป็นข้อมูลเอกภาพ ปี ๒๕๖๑ ๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ๓. สำนักงานประมงจังหวัดตราด

ตารางที่ ๑๐ การจัดสรรที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	ตำบล	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	พื้นที่จัดที่ดินแล้ว				พื้นที่คงเหลือ
			ราย	แปลง	ไร่	%	
เขาสมิง	๘	๑๒๔,๓๑๓	๕,๖๖๕	๖,๙๓๙	๑๐๐,๔๙๙	๘๐	๒๑,๒๒๖
บ่อไร่	๕	๑๓๗,๔๗๐	๔,๖๘๘	๕,๗๒๖	๙๑,๓๖๘	๖๖	๕๑,๕๗๗
เมืองตราด	๗	๑๐๒,๖๐๕	๔,๑๗๗	๕,๑๗๗	๙๕,๔๕๓	๙๓	๑๗,๖๗๕
แหลมงอบ	๔	๒๓,๖๐๘	๑,๓๒๘	๑,๗๐๖	๒๒,๒๒๒	๙๔	๑,๑๘๕
รวม ๔ อำเภอ	รวม ๒๔ ตำบล	๓๘๗,๙๙๖	๑๕,๗๕๘	๑๙,๕๔๘	๓๐๙,๕๔๒	๘๐	๙๑,๖๖๓

ที่มา: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา: โครงการชลประทานตราด)

๑) โครงการชลประทานขนาดกลาง

ตารางที่ ๑๑ โครงการชลประทานขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูปรับน้ำ	ความจุที่ระดับ น้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำ เก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำเขาระกำ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด	๕๗.๑๖๕	๔๗.๖๙	๗,๘๔๙
๒	อ่างเก็บน้ำด่านชุมพล ต.ด่านชุมพล อ.บ่อไร่	๗.๕๒	๕.๖๐	๓,๓๓๗
๓	อ่างเก็บน้ำบ้านมะนาว ต.บ่อพลอย อ.บ่อไร่	๒.๔๑	๒.๓๕	๒,๗๑๔
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยแร้ง ต.ด่านชุมพล อ.บ่อไร่	๔๙.๙๑๙	๓๖.๘๐	๔๐,๙๐๓
๕	อ่างเก็บน้ำวังปลาหมอ ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง	๘.๙๘๑	๘.๑๕	๖,๒๙๐
๖	อ่างเก็บน้ำสะพานหิน ต.แหลมกลัด อ.เมืองตราด	๒๑.๗๐๐	๒๐.๐๐	๓,๐๐๐
๗	อ่างเก็บน้ำคลองโสน ต.นนทรีย์ อ.บ่อไร่	๘๓.๐๐	๖๕.๐๐	๖๐,๐๐๐
๘	ปตร.คลองไม้ซี้ (เขาระกำขยาย) ต.หนองเสม็ด อ.เมืองตราด (คลองบางพระ ระดับตลิ่ง ๑.๐๐ ม.)	-	-	๑๙,๐๔๓
๙	ปตร.เขาสมิง ต.ทุ่งนนทรี อ.เขาสมิง (แม่น้ำเขาสมิง ระดับตลิ่ง ๕.๕๐ ม.)	-	-	๑๗,๑๑๔
๑๐	ปตร.คลองรางหวาย ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง (คลองรางหวาย ระดับตลิ่ง ๖.๐๐ ม.)	-	-	๕,๗๒๙

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูละบายน้ำ	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน
๑๑	ปตร.เวฬุ ต.ประณีต อ.เขาสมิง	-	-	๑๗,๕๐๐
๑๒	ปตร.คลองท่าเลือน ต.ข้าราภ,ตะกวาง อ.เมือง	-	-	๓,๑๔๔
๑๓	คันกันน้ำเค็มวังกระแจะ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด	-	-	๒,๔๑๘
๑๔	คันกันน้ำเค็มคลองนาเกลือ ต.หนองคันทร้ง อ.เมืองตราด	-	-	๒,๔๙๓
๑๕	คันกันน้ำเค็มคลองใหญ่ ต.คลองใหญ่ อ.แหลมงอบ	-	-	๒,๗๓๐
รวม ๑๕ โครงการ		๒๓๐.๖๙๕	๑๘๕.๕๙	๑๙๔,๒๖๔

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๑๒ โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	อำเภอ	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับ ประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ทรบ.	ฝาย	ระบบ ส่งน้ำ	สถานี สูบน้ำ	รวม		
๑	เมืองตราด	๑๖	๘	๑๒	๑	๕	๓๔	๗.๕๕๒	๒๖,๑๙๐
๒	เขาสมิง	๑๐	๒	๑๒	-	๖	๒๓	๓.๒๖๖	๑๘,๙๐๕
๓	แหลมงอบ	๑	-	-	-	-	๑	๐.๔๗๕	๒๐๐
๔	คลองใหญ่	๒	-	๑	-	-	๔	๐.๘๖๖	๑,๓๕๐
๕	บ่อไร่	๘	๓	๑๗	๓	-	๒๗	๕.๐๒๐	๑๓,๑๐๐
๖	เกาะกูด	๑	-	๑	-	-	๒	๐.๐๑๐	-
๗	เกาะช้าง	-	-	๒	-	-	๒	-	๗๐๐
รวมทั้งจังหวัด		๓๘	๑๓	๔๕	๔	๑๑	๙๐	๑๗.๑๘๙	๖๐,๔๔๕

ที่มา : โครงการชลประทานตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น ๆ

ข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม.

ตารางที่ ๑๓ จำนวนสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ปี ๒๕๕๐-๒๕๖๑

ที่	อำเภอ	ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	เมืองตราด	๒๙๙	๓๐๖	๔๑	๔๑	๓๔๐	๓๔๗
๒	เขาสมิง	๓๗๐	๓๗๑	๔๙	๔๙	๔๑๙	๔๒๐
๓	แหลมงอบ	๔๑	๔๑	๑๕	๑๕	๕๖	๕๖
๔	คลองใหญ่	๖	๖	-	-	๖	๖
๕	บ่อไร่	๒๓๒	๒๓๒	๒๑	๒๑	๒๕๓	๒๕๓

๖	เกาะกูด	-	-	-	-	-	-
๗	เกาะช้าง	-	-	-	-	๔	๔
รวม		๙๔๘	๙๕๖	๑๒๖	๑๒๖	๑,๐๗๔	๑,๐๘๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๔ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ตารางที่ ๑๔ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว ได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ทุเรียน	๔,๓๐๗	๓๖,๘๙๓	๒๔,๑๘๗	๓๘,๙๕๑,๐๐๐	๑,๖๑๐	๖๙.๗๙
เงาะ	๕,๗๘๘	๕๑,๙๐๔	๔๙,๐๒๑	๗๖,๑๘๑,๐๐๐	๑,๕๕๔	๒๔.๘
มังคุด	๖,๑๓๒	๓๘,๘๖๓	๓๖,๖๗๕	๑๔,๕๕๓,๐๐๐	๓๙๘	๘๔.๖๑
ลองกอง	๒,๙๒๙	๘,๙๘๗	๘,๔๑๘	๒,๙๗๑,๐๐๐	๓๕๓	๓๔.๑๔
สับปะรดตราดสีทอง	๙๔๔	๑๖,๑๓๓	๑๒,๙๘๔	๔๐,๔๐๗,๐๐๐	๓,๑๑๒	๙.๙๑
สับปะรดโรงงาน	๓๙๐	๔,๙๑๙	๔,๘๕๓	๑๘,๖๒๑,๐๐๐	๓,๘๓๗	๓.๒๑
ยางพารา	๑๔,๘๗๗	๓๓๘,๕๕๗	๓๐๑,๓๔๔	๖๒,๑๗๙,๐๐๐	๒๐๖	๒๗.๓๓
ปาล์มน้ำมัน	๑,๘๑๕	๖๓,๑๐๗	๖๑,๓๓๖	๑๖๐,๓๙๙,๐๐๐	๒,๖๑๕	๓.๓๔
ข้าวนาปี	๗๙๑	๑๕,๓๔๘	๑๕,๓๐๒	๖,๘๓๗,๐๐๐	๔๔๗	๙.๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

ตารางที่ ๑๕ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดตราด ปี ๒๕๖๑

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/ หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
ไก่เนื้อ	๑๘	๔๙๖,๕๗๓	๒	กิโลกรัม	๕๕	๕๔,๖๒๓,๐๓๐
ไก่พื้นเมือง	๔,๑๐๙	๑๐๗,๖๐๒	๑.๗	กิโลกรัม	๘๕	๑๕,๕๔๘,๔๘๙
ไก่ไข่	๒๒๓	๖๗,๑๙๓	๒๘๕	ฟอง	๒.๓๐	๔๔,๐๔๕,๐๑๑
สุกร	๑๐๘	๘๒,๓๐๙	๙๕	กิโลกรัม	๕๖	๔๓๗,๘๘๓,๘๘๐
เป็ดไข่	๒๙๙	๑๐,๙๐๐	๒๕๐	ฟอง	๔.๐๐	๑๐,๙๐๐,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

ตารางที่ ๑๖ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิตเฉลี่ย (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
กุ้งกุลาดำ	-	-	-	-	-	-
กุ้งขาว	๔๓๒	๖,๙๑๙.๑๘๗	๑,๕๘๗	๑๘,๘๒๓,๗๘๑	๑๖๗	๓,๑๓๔,๒๒๘,๒๑๙
หอยนางรม	๓๒๕	๙๗๕	๑,๔๕๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑๕	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
หอยแมลงภู่	๒๔	๑๒๐	๕๘	๖๐๐,๐๐๐	๑๒๐	๗,๒๐๐,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดตราด

การประมงทะเลจังหวัดตราด มีครัวเรือนประมงทะเล ๔,๑๖๕ ครัวเรือน มีธุรกิจต่อเนื่องจากการประมง ได้แก่ โรงน้ำแข็งประเภทก้อน ๑๒ แห่ง โรงงานห้องเย็น ๓ แห่ง โรงงานน้ำปลา ๕ แห่ง โรงงานปลาป่น ๒ แห่ง โรงงานปุ๋ยกระป๋อง ๒ แห่ง อุตสาหกรรม ๒ แห่ง คานเรือ ๗ แห่ง ท่าเทียบเรือทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ๒๗ แห่ง นอกจากนี้ยังมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำพื้นบ้าน เช่น ทำกะปิ กุ้งแห้งและปลาเค็มกระจายทั่วไปในเขตชายทะเล

จากการสำรวจ ปี พ.ศ.๒๕๕๘ มีเรือประมงจำนวน ๒,๙๒๐ ลำ

๑. เป็นเรือประมงพื้นบ้าน ๒,๑๗๒ ลำ (๗๔.๓๘%)

๒. เรือประมงพาณิชย์ ๗๔๘ ลำ (๒๕.๖๒%)

แหล่งอาศัยสัตว์ทะเล

จังหวัดตราดโดยกรมประมง เริ่มจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลแหล่งแรกในปี ๒๕๓๒ จนถึงปี ๒๕๕๕ และโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดสร้างเพิ่มเติมตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ รวมพื้นที่จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล ๑๑๙.๒๓ ตร.กม. จำนวนปะการังเทียม ๓๔,๑๖๖ แห่ง แหล่งอาศัยสัตว์ทะเลขนาดใหญ่ ๒ แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน ๓๘ แห่ง

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดตราดมีพื้นที่เหมาะสมต่อการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เพราะมีสภาพแวดล้อมเหมาะสมมีชายฝั่งทะเลยาวถึง ๑๖๕ กิโลเมตร และมีคุณภาพน้ำทะเลดีทำให้สามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้หลายประเภท ทั้ง กุ้ง ปลา หอย และปู แต่ผลผลิตส่วนใหญ่มูลค่ากว่าร้อยละ ๙๐ ได้จากการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล

จังหวัดตราดมีผู้ขึ้นทะเบียนเลี้ยงกุ้งทะเล จำนวน ๖๙๖ ฟาร์ม พื้นที่ ๑๔,๙๒๙ ไร่ ปลาทะเล จำนวน ๖๘ ราย พื้นที่ ๔๔๓.๒๕ ไร่ ปลาน้ำจืด จำนวน ๓๙๔ ราย พื้นที่ ๗๓๕.๕๖ ไร่ หอยทะเล จำนวน ๓๖๐ ราย พื้นที่ ๑,๓๗๙ ไร่ จระเข้ จำนวน ๒๐ ราย พื้นที่ ๓๐.๕ ไร่

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (กิโลกรัม)	จำนวน
<u>ด้านพืช</u>		
สับปะรดตราดสีทอง	-	-
<u>ด้านสัตว์</u>		
-	-	-
<u>ด้านประมง</u>		
-	-	-

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด, กรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวน
GAP		
สินค้าเกษตร	ไร่	๒๓,๙๔๙.๗๔๖
กุ้งขาว	ฟาร์ม	๓๗๑
ปลาทะเล	ฟาร์ม	๒๙
ไก่เนื้อ	ฟาร์ม	๑๓
ไก่ไข่	ฟาร์ม	๖
สุกร	ฟาร์ม	๕๗
<u>เกษตรอินทรีย์</u>		
สินค้าเกษตร	ไร่	๖๒๑
ข้าว	ไร่	๑๑๐
สัตว์น้ำทะเล, สัตว์น้ำรวม	ไร่	๓๐๐
อื่น ๆ	-	-

ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจันทบุรี, สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชลบุรี, สำนักงานประมงจังหวัดตราด, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ข้อมูลปี ๒๕๖๑

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด
ตารางที่ ๑๙ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
๑.น้ำมันคุด ๑๐๐%	บริษัทเอเชียแอนแปซิฟิก ควอลิตี้เทรด จำกัด	จังหวัดตราด	-
๒.ผลไม้อบแห้ง	บริษัทผลอำไพฟรุติตี้ไทย จำกัด	จังหวัดตราด	-
๓.น้ำมันเหลืองตราโกลด์ ครอส	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โกลด์ ครอส (กากบาททอง)	จังหวัดตราด	-
๔.ยาหม่องเหลือง ตราด พระอาทิตย์	ประสารโอสภ	จังหวัดตราด	-
๕.น้ำปลาแท้ตรา สามกระต่าย	บริษัท เทพพรชัย อุตสาหกรรม จำกัด	จังหวัดตราด	-
๖.น้ำมันเหลืองตรา ดอกบัว	นางวิไล เพ่งจินดา	จังหวัดตราด	-
๗.น้ำมันเหลืองตราตันโพธิ์ (อั้งกี้)	นางสมถวิล ปัสนานนท์	จังหวัดตราด	-
๘.ไวน์ผลไม้	กลุ่มแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตรบ้านท้ายวัง	จังหวัดตราด	-
๙.เม็ดมะม่วงหิมพานต์ อบเกลือ	วิสาหกิจชุมชนวัดเนินสูง	จังหวัดตราด	-
๑๐.ยาขับลม ตราเพชร แดง	เปล้าแดงโอสภ	จังหวัดตราด	-

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตราด, <http://www.thaitambon.com/otop>

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด
ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด
(ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก ๒๕๖๑/๖๒)

[illegible]

[illegible]

๒.๕ สถานบันเกษตรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๓๕	๒๓,๗๖๒
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๒๐	๒๙,๓๐๙
รวม	๕๕	๕๓,๐๗๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดตราด

ตารางที่ ๒๒ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดตราด ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร ^๑		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ^๒		กลุ่มยุวเกษตรกร ^๓		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ^๔	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
๑.เมืองตราด	๗	๘๐๕	๘๐	๖,๑๘๕	๒	๒๑๐	๖๔	๒๐๐
๒.เขาสมิง	๘	๑,๕๗๒	๖	๑๕๐	๔	๖๐	๕๑	๙๑๘
๓.แหลมงอบ	๓	๑๔๘	๕	๑๕๕	๒	๒๕	๒๖	๔๕๙
๔.คลองใหญ่	-	-	๑๓	๒๖๐	๔	๘๐	๙	๑๓๘
๕.บ่อไร่	๔	๑,๑๐๘	๙	๑๕๐	๖	๒๓๓	๒๓	๒๓๔
๖.เกาะกูด	-	-	๑	๑๓	๔	๗๘	๑๘	๑๖๔
๗.เกาะช้าง	-	-	๒	๖๐	๑	๓๐	๒๐	๑๙๘
รวม	๒๒	๓,๖๓๓	๑๑๖	๖,๙๗๓	๒๓	๗๑๖	๒๑๑	๒,๓๑๑

ที่มา : ๑ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ๒, ๓, ๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๓ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร														
	สมาชิกสภาเกษตรกร ^๑	ฝนหลวง ^๒	ครูบุญชู ^๓	ประมง ^๔	ปศุสัตว์ ^๕	หมอดิน ^๖	เกษตรหมู่บ้าน ^๗	สหกรณ์ ^๘	ชลประทาน ^๙	เศรษฐกิจการเกษตร ^{๑๐}	ปฐวิทย์ดิน ^{๑๑}	ชาวนาผู้นำ ^{๑๒}	ยางพารา ^{๑๓}	อื่นๆ	หมายเหตุ
๑.เมืองตราด	๙๕	๑๑	๑๐	๗๑	๒๑	๙๗	๙๘	๑๑	๑๔	๑	๑๐	-	๓๙	-	
๒.เขาสมิง	๖๖	๑๖	๑๒	๕๙	๑๘	๖๕	๖๖	-	๓	๒	๑	-	๑๕	-	
๓.แหลมงอบ	๒๗	๙	๔	๒๙	๑๖	๒๒	๒๗	๒	๑	๑	๗	-	๑๖	-	
๔.คลองใหญ่	๒๐	๒	๔	๓๖	๗	๓	๒๐	-	-	๑	-	-	-	-	
๕.บ่อไร่	๓๓	๒๐	๕	๑๘	๑๒	๓๓	๓๓	๑	-	๑	๑๘	-	๓	-	
๖.เกาะกูด	๘	๒	-	-	-	-	๘	-	-	๑	-	-	-	-	
๗.เกาะช้าง	๙	๒	-	๑	๑	-	๙	-	-	๑	-	-	-	-	
รวม	๒๕๘	๖๒	๓๕	๒๑๔	๗๕	๒๒๐	๒๖๑	๑๔	๑๘	๘	๓๖	-	๗๓	-	

ที่มา : ๑.สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด ๒.กรมฝนหลวง ๓.สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตราด ๔.สำนักงานประมงจังหวัดตราด ๕.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ๖.สถานีพัฒนาที่ดินตราด ๗.สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ๘.สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด ๙.โครงการชลประทานตราด ๑๐.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ จังหวัดชลบุรี ๑๑.สำนักงานการปฐวิทย์ที่ดินจังหวัดตราด ๑๒.การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดตราด

๒.๗ จำนวนประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๒๔ จำนวนประชาชนชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (ราย)
เขาสมิง	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด

ตารางที่ ๒๕ ประชาชนชาวบ้านตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จังหวัดตราด ปี ๒๕๖๐

อำเภอ	ชื่อศูนย์ประชาชน	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
เขาสมิง	ศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้านอำเภอ เขาสมิง	นายบัณฑิต กุลพฤกษ์	๒๓๐/๑ ม.๖ บ้านชุมแสง ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง จ.ตราด โทร.๐๘-๙๐๙๘-๖๐๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

ตารางที่ ๒๖ รายชื่อสินค้าเกษตรพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

ลำดับที่	กลุ่มสินค้า	ชื่อสินค้า	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	พื้นที่ (ไร่)
๑	พืชสวน	ทุเรียน	๔,๑๕๗	๓๖,๘๙๓
๒	พืชสวน	เงาะ	๕,๘๑๗	๕๑,๙๐๔
๓	พืชสวน	มังคุด	๖,๒๐๘	๓๘,๘๖๓
๔	พืชสวน	ลองกอง	๓,๕๔๙	๘,๙๘๗
๕	พืชสวน	ยางพารา	๑๕,๐๗๑	๓๓๘,๕๙๗
๖	พืชสวน	ปาล์มน้ำมัน	๑,๖๑๕	๖๓,๑๐๗
๗	พืชไร่	ข้าวนาปี	๗๕๑	๑๕,๓๔๘
๘	พืชไร่	ข้าวนาปรัง	๑๔๐	๒,๓๗๓
๙	พืชไร่	สับปะรดตราดสีทอง	๙๔๑	๑๖,๑๓๓
๑๐	พืชไร่	สับปะรดโรงงาน	๓๗๒	๔,๙๑๙
รวม			๓๘,๖๒๑	๕๗๗,๑๒๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒

๒.๘.๒ แหล่งแปรรูป ตลาดกระจายสินค้า และข้อมูลสำคัญระดับจังหวัด
ตารางที่ ๒๗ ข้อมูลแหล่งแปรรูป ตลาดกระจายสินค้า และข้อมูลสำคัญระดับจังหวัด

ลำดับ	ชื่อสินค้า	แหล่งแปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า			
				ในจังหวัด		นอกจังหวัด	
		แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ
๑	สับปะรด เงาะ	๑	บริษัท สมิงฟู้ดส์ จำกัด	๑	ตลาดสดเทศบาลเมือง ตราราด	๔	ประเทศจีน จ.สมุทรสาคร จ.นครปฐม จ.ระยอง
๒	ข้าวโพด หวาน	๑	บริษัท สยามเดลมองเต้ จำกัด	๑	ตลาดสดเทศบาลเมือง ตราราด	๑	ประเทศญี่ปุ่น
๓	ไม้หอม	๖	นายเฉลียว สุขมาน นายประดิษฐ์ สามารถ นายทอง อินทร์ นิยมมาแก้ว ศรี เพ็ชรรัตน์ นายดำ พุทธิเกสร นายจำปา กองทุน	๖	บริษัท กฤษณาอินดัสทรี จำกัด อ.เขาสมิง อ.บ่อไร่ โรงกลั่น อ.เมืองตราราด ๓ แห่ง	๒	จ.จันทบุรี กรุงเทพฯ
๔	ไก่เนื้อ	๘	โรงฆ่าสัตว์โลลา โรงฆ่าสัตว์จันทนา โรงฆ่าสัตว์มนตรี โรงฆ่าสัตว์อวยชัย โรงฆ่าสัตว์ดำรง โรงฆ่าสัตว์ปราณี โรงฆ่าสัตว์ปิตพิงศ์ โรงฆ่าสัตว์รำไพ	๕	ตลาดสดเทศบาลเมือง ตราราด ตลาดเทศบาล ต. แสนตุง อ.บ่อพลอย อ.แหลมทอง อ.คลองใหญ่	๑	จ.ชลบุรี
๕	ไก่พื้นเมือง	๒	โรงฆ่าสัตว์โลลา โรงฆ่าสัตว์จันทนา	๒	ตลาดเทศบาลเมืองตราราด หาดเล็ก	-	-
๖	ไก่ไข่	-	-	๔	ตลาดเทศบาลเมืองตราราด ตลาดเทศบาล ต.แสนตุง อ.บ่อไร่ ตลาดเทศบาล ต.หาดเล็ก	-	-
๗	สุกร	๔	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองตราราด โรงฆ่าสัตว์เทศบาลแสนตุง โรงฆ่าสัตว์เทศบาลบ่อพลอย โรงฆ่าสัตว์สมชาย	๗	ตลาดเทศบาลเมืองตราราด ตลาดเทศบาล ต.แสนตุง อ.เขาสมิง, อ.แหลมทอง ต.บ่อพลอย, อ.คลองใหญ่ ตลาดเทศบาล ต.หาดเล็ก	-	-
๘	เป็ดไข่	๒	ศูนย์เรียนรู้คณริมทาง ต.หนองบอน นิภาพร ละภูลสุข ต.ท่าพริก	๑	ตลาดเทศบาลเมืองตราราด	-	-

๙	โค-กระบือ	๔	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองตราด โรงฆ่าสัตว์เทศบาลแสนตู่ โรงฆ่าสัตว์เทศบาลบ่อพลอย โรงฆ่าสัตว์สมชาย	๗	ตลาดเทศบาลเมืองตราด ตลาดเทศบาล ต.แสนตู่ อ.เขาสมิง, อ.แหลมงอบ ต.บ่อพลอย, อ.คลองใหญ่ ต.หาดเล็ก	-	-
๑๐	กุ้งทะเล ขนาดเล็ก	-	-	๓	ตลาดภายในจังหวัดตราด	๑	ตลาดมหาชัย
๑๑	ปลาหมึก	๑	S&J ปลาหมึก	-	ตลาดภายในจังหวัดตราด	๑๐	จังหวัดในภาคอีสาน ,ภาคเหนือ
๑๒	เนื้อปู	๑	หจก.ส.วงศ์บุญ	๑	ตลาดเทศบาลเมืองตราด	-	-
๑๓	น้ำปลา	๒	อุตสาหกรรมน้ำปลาตราด ๒ วิทยาอุตสาหกรรมน้ำปลาตราด	-	ตลาดภายในจังหวัดตราด	๑	อ.แม่สอด
๑๔	กุ้งทะเล	๑	บริษัท TSF ซีฟูด จำกัด	๑	ห้างหุ้นส่วนจำกัด กุ้ง กัลปิงหา	๓	จันทบุรีซีฟูด ห้องเย็นแกลง (cpแกลง) จ.ระยอง ตลาดมหาชัย

๒.๘.๓ ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑) ด้านพืช

ตารางที่ ๒๘ มูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านพืช

ปี การผลิต	ชนิดสินค้า	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิตตาม ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ล้านบาท)
๒๕๕๘	ทุเรียน	๒๘,๙๒๕	๓๑,๙๒๑	๑,๓๗๙	๕๔.๘๔	๑,๗๕๐.๕๕
	มังคุด	๓๘,๒๖๘	๑๘,๓๙๕	๕๔๕	๕๑.๗๓	๙๕๑.๕๗
	เงาะ	๕๑,๔๒๙	๗๖,๘๕๓	๑,๖๑๘	๒๖.๙๔	๒,๐๗๐.๔๒
	ลองกอง	๑๓,๔๗๕	๔,๕๙๒	๓๗๑	๒๔.๐๙	๑๑๐.๖๒
	ยางพารา	๓๔๑,๐๓๑	๖๗,๗๒๓	๓๑๖	๓๘.๙๙	๒,๖๔๐.๕๒
	ปาล์มน้ำมัน	๖๑,๑๓๑	๑๓๒,๙๐๔	๕,๔๓๖	๓.๘๓	๕๐๙.๐๒
	ข้าว	๑๙,๖๙๖	๑๙,๖๑๒	๔๕๗	๗.๗๒	๑๕๑.๔๐
	สับปะรด	๒๒,๖๐๐	๓๕,๖๔๙	๒,๘๒๕	๑๑.๘๙	๔๒๓.๘๗
๒๕๕๙	ทุเรียน	๓๐,๗๙๘	๒๙,๙๐๔	๑,๒๓๗	๖๐	๑,๗๙๔.๒๔
	มังคุด	๓๘,๔๓๗	๑๕,๖๔๙	๔๔๘	๘๐	๑,๒๕๑.๙๒
	เงาะ	๕๐,๘๖๕	๕๔,๓๘๒	๑,๑๔๑	๓๕	๑,๙๐๓.๓๗
	ลองกอง	๑๑,๙๘๖	๔,๙๓๒	๔๓๖	๔๕	๒๒๑.๙๔
	ยางพารา	๓๔๑,๙๑๗	๖๒,๓๓๔	๒๑๒	๑๗	๑,๐๕๙.๖๘
	ปาล์มน้ำมัน	๖๒,๐๘๔	๑๔๓,๑๕๘	๒,๓๔๔	๓.๕	๕๐๑.๐๕
	ข้าว	๑๖,๒๗๐	๖,๕๑๑	๔๐๔	๖.๘	๔๔.๒๗
	สับปะรด	๒๐,๕๐๔	๔๐,๑๓๔	๓,๕๔๐	๑๐	๔๐๑.๓๔

๒๕๖๐	ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว สับปะรดโรงงาน สับปะรดตราดสีทอง	๓๔,๙๑๑ ๓๘,๗๙๐ ๕๑,๗๖๓ ๑๑,๒๓๖ ๓๔๑,๙๑๗ ๖๒,๐๘๔ ๑๒,๔๗๒ ๕,๗๖๐ ๑๘,๒๘๓	๔๔,๔๘๓ ๒๓,๙๐๐ ๘๔,๓๔๙ ๕,๕๓๐ ๖๒,๓๓๔ ๑๔๓,๑๕๘ ๕,๐๗๗ ๑๙,๓๗๘ ๕๐,๙๓๙	๑,๗๙๖ ๖๘๒ ๑,๗๔๒ ๕๑๘ ๒๒๒ ๒,๓๔๔ ๔๐๙ ๓,๖๘๒ ๔,๓๒๙	๖๙.๑๐ ๔๖.๔๑ ๒๘.๖๐ ๓๔.๘๖ ๖๕.๘๒ ๔.๔๖ ๗.๕๐ ๒.๕๐ ๙.๒๕	๓,๐๗๓.๗๗ ๑,๐๐๙.๑๙ ๒,๔๑๒.๓๘ ๑๙๒.๗๗ ๔,๐๐๒.๘๒ ๖๓๘.๔๘ ๓๘.๐๗ ๔๘.๔๔ ๔๗๑.๑๘
๒๕๖๑	ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว สับปะรดโรงงาน สับปะรดตราดสีทอง	๓๖,๘๙๓ ๓๘,๘๖๓ ๕๑,๙๐๔ ๘,๙๘๗ ๓๓๘,๕๙๗ ๖๓,๑๐๗ ๑๕,๓๔๘ ๔,๙๑๙ ๑๖,๑๓๓	๓๘,๙๕๑ ๑๔,๕๘๓ ๗๖,๑๘๑ ๒,๙๗๑ ๖๒,๑๗๙ ๑๖๐,๓๙๙ ๖,๘๗๓ ๑๘,๖๒๑ ๔๐,๔๐๗	๑,๖๑๐ ๓๙๘ ๑,๕๕๔ ๓๕๓ ๒๐๖ ๒,๖๑๕ ๔๔๙ ๓,๘๓๗ ๓,๔๙๐	๖๙.๗๙ ๘๔.๖๑ ๒๔.๘๐ ๓๔.๑๔ ๒๗.๓๓ ๓.๓๔ ๙.๕๐ ๓.๒๑ ๙.๙๑	๒,๗๑๘.๓๙ ๑,๒๓๓.๘๗ ๑,๘๘๙.๒๙ ๑๐๑.๔๓ ๑,๖๙๙.๓๕ ๕๓๕.๗๓ ๖๕.๒๙ ๕๙.๗๗ ๔๐๐.๔๓

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด,สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ จังหวัดชลบุรี

๒) ด้านประมง

ตารางที่ ๒๙ มูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญด้านประมง ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

ปีการผลิต	ชนิดประมง	ปริมาณการผลิต (กก.)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๕๗	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	๑,๐๐๐ ๒๐,๒๑๕,๑๑๓ ๗๕๐,๐๐๐	๑๔๐ ๑๙๗.๙๐ ๑๐	๑๔๐,๐๐๐ ๔,๐๐๐,๕๑๒,๗๗๒ ๗,๕๐๐,๐๐๐
๒๕๕๘	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	๑,๙๘๐ ๒๐,๘๗๗,๖๘๘ ๘๐๐,๐๐๐	๑๖๕ ๑๖๓.๙๒ ๘	๓๒๖,๗๐๐ ๓,๔๒๒,๓๓๔,๓๙๑ ๖,๔๐๐,๐๐๐
๒๕๕๙	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	- ๒๑,๐๓๔,๐๖๐ ๘๐๐,๐๐๐	- ๒๐๐ ๙	- ๔,๒๑๐,๓๓๔,๓๙๕ ๖,๓๐๐,๐๐๐
๒๕๖๐	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม	๑๐,๗๑๐ ๑๘,๘๒๘,๒๖๔.๙๒ ๔๐๐,๐๐๐	๘๘.๐๒ ๑๙๑.๕๖ ๑๕	๙๔๒,๖๕๐ ๓,๖๐๖,๗๙๔,๔๒๐ ๖,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๖๑	กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว	- ๑๘,๘๒๓,๗๘๑	- ๑๖๗	- ๓,๑๓๔,๒๒๘,๒๑๙

	หอยนางรม	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑๕	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
	หอยแมลงภู่	๖๐๐,๐๐๐	๑๒๐	๗,๒๐๐,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓) ด้านปศุสัตว์

ตารางที่ ๓๐ มูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญ ด้านปศุสัตว์ ปี ๒๕๕๗ -๒๕๖๑

ปีการผลิต	ชนิดสัตว์	ปริมาณการผลิต (ตัว)	ราคา (บาท/กก./ฟอง)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๒๕๕๗	ไก่เนื้อ	๓๕๗,๕๐๐	๓๗ บาท/๒.๐ กก.	๒๖,๔๕๕,๐๐๐
	ไก่พื้นเมือง	๙๐,๕๗๘	๘๐ บาท/๑.๗ กก.	๑๒,๓๑๘,๖๐๘
	ไก่ไข่	๗๑,๐๕๐	๓.๕๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๗๐,๘๗๒,๓๗๕
	สุกร	๔๑,๓๘๗	๗๕ บาท/๙๕ กก.	๒๙๔,๘๘๒,๓๗๕
	เป็ดไข่	๑๒,๓๑๕	๔.๕๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๑๓,๘๕๔,๓๗๕
๒๕๕๘	ไก่เนื้อ	๓๖๗,๕๐๐	๓๙ บาท/๒.๐ กก.	๒๘,๖๖๕,๐๐๐
	ไก่พื้นเมือง	๙๑,๓๘๐	๙๐ บาท/๑.๗ กก.	๑๓,๙๘๑,๑๔๐
	ไก่ไข่	๕๘,๕๕๐	๓.๕๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๕๘,๔๐๓,๖๒๕
	สุกร	๔๘,๑๓๗	๖๕ บาท/๙๕ กก.	๒๙๗,๒๔๕,๙๗๕
	เป็ดไข่	๑๒,๙๗๒	๔.๕๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๑๔,๕๙๓,๕๐๐
๒๕๕๙	ไก่เนื้อ	๓๓๔,๑๑๙	๓๘ บาท/๒.๐ กก.	๒๕,๓๙๓,๐๔๔
	ไก่พื้นเมือง	๙๖,๕๘๓	๙๕ บาท/๑.๗ กก.	๑๕,๕๙๘,๑๕๔
	ไก่ไข่	๖๗,๒๔๙	๓.๐๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๕๗,๔๙๗,๘๙๕
	สุกร	๖๑,๑๙๖	๖๕ บาท/๙๕ กก.	๓๙๗,๘๘๕,๓๐๐
	เป็ดไข่	๗,๘๐๘	๔.๕๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๘,๗๘๔,๐๐๐
๒๕๖๐	ไก่เนื้อ	๕๐๒,๘๐๐	๓๒ บาท/๒.๐ กก.	๓๒,๑๗๙,๒๐๐
	ไก่พื้นเมือง	๑๐๕,๐๕๑	๘๐ บาท/๑.๗ กก.	๑๔,๒๘๖,๙๓๖
	ไก่ไข่	๕๘,๕๕๐	๒.๓๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๓๘,๓๗๙,๕๒๕
	สุกร	๗๓,๘๖๑	๔๙ บาท/๙๕ กก.	๓๖๓,๘๒๒,๙๕๕
	เป็ดไข่	๘,๒๕๒	๓.๗๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๗,๖๓๓,๑๐๐
๒๕๖๑	ไก่เนื้อ	๔๙๖,๕๗๓	๕๕ บาท/๒.๐ กก.	๕๔,๖๒๓,๐๓๐
	ไก่พื้นเมือง	๑๐๗,๖๐๒	๘๕ บาท/๑.๗ กก.	๑๕,๕๔๘,๔๘๙
	ไก่ไข่	๖๗,๑๙๓	๒.๓๐ บาท/๒๘๕ ฟอง	๔๔,๐๔๕,๐๑๑
	สุกร	๘๒,๓๐๙	๕๖ บาท/๙๕ กก.	๔๓๗,๘๘๓,๘๘๐
	เป็ดไข่	๑๐,๙๐๐	๔.๐๐ บาท/๒๕๐ ฟอง	๑๐,๙๐๐,๐๐๐

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๘.๔ จำนวนสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด
ตารางที่ ๓๑ รายชื่อสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง/ด้าน	อำเภอ
	<u>สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง</u>		
๑.	นายสว่าง ชื่นอารมย์	ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๒.	นายเรือง ศรีนาราง	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราดที่ ๑	อำเภอเมืองตราด
๓.	นางเพ็ญศรี ใจเที่ยง	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดตราดที่ ๒	อำเภอเมืองตราด
๔.	นายสุวิทย์ แก้วเกิด	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
๕.	นางสุรี ผ่องใส	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอคลองใหญ่
๖.	นายณัฐภูมิ แจ่มแสง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
๗.	นายจรูญ เกษโกวิท	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
๘.	นายทินวัฒน์ เจียมมอย	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๙.	นายภาคิน โภคพิบูลย์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๑๐.	นายชัยวัฒน์ ปรีมผล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเขาสมิง
๑๑.	นายภิบาล แซ่ตัน	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอบ่อไร่
๑๒.	นายเผียน คุ่มปลี	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอบ่อไร่
๑๓.	นายไพฑูรย์ ธรรมวิริยะ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอแหลมงอบ
๑๔.	นายประกฤษ ครุพานิช	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเกาะช้าง
๑๕.	นายสาคร พนมทม	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเกาะกูด
๑๖.	นายอุทัย อภิบาลศรี	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดตราด	อำเภอเมืองตราด
	<u>สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ</u>		
๑.	นายสมภาพ พวงสุวรรณ	ผู้แทนคุณวุฒิด้านพืช	อำเภอแหลมงอบ
๒.	นายภาสกร เขียวขจี	ผู้แทนคุณวุฒิด้านพืช	อำเภอเมืองตราด
๓.	นายภราดร กิริติจิรัฐติกาล	ผู้แทนคุณวุฒิด้านสัตว์	อำเภอเขาสมิง
๔.	-	ผู้แทนคุณวุฒิด้านประมง	-
๕.	นายสุน ขุนสระดี	ผู้แทนคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่นๆ	อำเภอบ่อไร่

ที่มา: สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดตราด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒.๘.๕ ข้อมูล Smart Farmer ต้นแบบจังหวัดตราด

ตารางที่ ๓๒ Smart Farmer ต้นแบบจังหวัดตราด สาขาพืช ปศุสัตว์ ประมง

ที่	ชื่อ-สกุล	Smart Farmer ต้นแบบ	ที่อยู่
๑	นายสงคราม ฉัตรวารณ	สาขาข้าว “ชาวนาผู้ยึดมั่นในอาชีพทำนา”	๘๘ ม.๔ ต.บางปิด อ.แหลมงอบ จ.ตราด ๒๓๑๒๐ โทร.๐๘ ๗๔๘๖ ๔๒๓๙
๒	นายเอี่ยมสุน โชติศรีลือชา	สาขาเกษตรกรรม “เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์ด้วยใบไม้”	๑๔ ม.๔ ต.ช้างทูน อ.บ่อไร่ จ.ตราด ๒๓๑๔๐ โทร.๐๘ ๗๐๓๓ ๓๔๘๖
๓	นายคณิง โพธิกิจ	สาขาปาล์มน้ำมัน “เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมาตรฐาน RSPO”	๙๙ ม.๗ ต.ทุ่งนทรี อ.เขาสมิง จ.ตราด ๒๓๑๓๐
๔	นายศรชัย หงษ์ตะนุ	สาขายางพารา “เกษตรกรชาวสวนยางพาราต้นทุนต่ำ”	๑๓๐/๑ ม.๑๐ ต.ห้วยแร้ง อ. เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐
๕	นายบุญเกิด จงไพศาล	สาขายางพารา “เกษตรกรชาวสวนยางพาราต้นทุนต่ำ”	๔๑ ม.๘ ต.ห้วยแร้ง อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๒๕๘ ๙๙๑๓
๖	นางอำไพ กระแจะจันทร์	สาขายางพารา “เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ใส่ใจในทุกรายละเอียด”	๒๐ ม.๖ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๔๘๖๘ ๕๕๔๗
๗	นายภาสกร เขียวขจี	สาขาเกษตรผสมผสาน “เกษตรกรผู้มีรายได้ทุกวัน”	๒๒ ม.๒ ต.หนองคันทรัง อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๗๓๕ ๒๙๙๓
๘	นางสาวศิริรัตน์ เลียดประถม	สาขาเกษตรผสมผสาน “เกษตรกรรุ่นใหม่ ก้าวไกลด้วยเกษตรอินทรีย์”	๑๓๑ ม.๖ ต.ตะก่าง อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๙๖๘๑ ๖๓๑๖
๙	นายจรัสรัตน์ หวลถนอม	สาขาข้าว “การผลิตข้าวไร่ละ ๑๐๐ ถึง ที่บ้านท่าตะเภา”	๑๖๘ ม.๒ ต.หนองเสม็ด อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๖๘๓๖ ๗๔๗๘
๑๐	นายประสิทธิ์ วิจิตรสมบัติ	สาขาการปลูกมันเทศสลับกับการปลูกข้าว	ม.๗ ต.เนินทราย อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐
๑๑	นายบันเทิง ชลจิตรนาวา	สาขาไก่ไข่ “เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อเกษตรกรรายย่อย”	๒๒ ม.๘ ต.บางปิด อ.แหลมงอบ จ.ตราด ๒๓๑๒๐ โทร.๐๘ ๕๔๓๓ ๑๑๗๘
๑๒	นายวีระ เกาะลอย	สาขาไก่เนื้อ “เกษตรกรต้นแบบไก่เนื้อแห่งตำบลห้วยน้ำขาวและหนุ่มชาวสวนผลไม้”	๒๙ ม.๕ ต.ห้วยน้ำขาว อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๖๕๒ ๘๕๖๑
๑๓	นายอำนาจ เป้เกี	สาขาโคเนื้อ “เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงโคเนื้อ กลุ่มเกษตรกรบ้านเนินตาแมว”	๔๖๖ ม.๘ ต.วังกระแจะ อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๔๓๔๘ ๘๙๗๖

ที่	ชื่อ-สกุล	Smart Farmer ต้นแบบ	ที่อยู่
๑๔	นายสรยุทธ์ อัมพวัน	สาขาสุกร “เกษตรกรต้นแบบสุกร ขุนแห่งตำบลเนินทราย หมู่ธนาคร ผู้เปลี่ยนอาชีพมาเลี้ยงสุกร”	๘๐/๓ ม.๔ ต.เนินทราย อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๑๘๓๐ ๔๓๑๔
๑๕	นายบุญเลิศ ช้างงาม	สาขaprเมง “ชาวประมงต้นแบบ จากตำบลตะกวาง กับผลผลิตกุ้งขาว ๒ ตัน/ไร่ จากการพัฒนาที่ไม่เคย หยุดนิ่ง”	๑๐๘ ม.๔ ต.ชำราก อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐ โทร.๐๘ ๓๑๑๗ ๖๙๗๓
๑๖	นายไกรสร จินดาวงษ์	สาขากการเลี้ยงหอยนางรม	๔๕/๑ ม. ๕ ต.ห้วงน้ำขาว อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐
๑๗	คุณวัฒนา วานิชวิริยกิจ	สาขา การเลี้ยงขาวในระบบ หมุนเวียน	๑๙๖ ม. ๑ ต. ท่าโสม อ.เขาสมิง จ. ตราด ๒๓๑๕๐
๑๘	นางสาวเกศริน โสนนอก	สาขากการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล	๑๙/๑ ม. ๕ ต.แหลมกลัด อ.เมืองตราด จ.ตราด ๒๓๐๐๐

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. เป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ ๒. เป็นแหล่งผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ๓. มีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมในการทำการเกษตร ๔. มีปริมาณน้ำท่าเพียงพอ เนื่องจากฝนตกชุก	๑. ขาดการกักเก็บน้ำ การกระจายน้ำและการจัดหาแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในทุกฤดูกาล ๒. มีการปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามหลักการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ๓. ขาดการบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่ดี ๔. ขาดการบูรณาการในการบริหารจัดการน้ำ
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	๑. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการเกษตร ๒. มีแหล่งเงินทุนทางด้านการเกษตร ๓. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	-
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	๑. มีการทำการเกษตรปลูกพืชทั้งแบบเชิงเดี่ยวและแบบผสมผสาน ๒. หน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรอย่างครบวงจร	ขาดการใช้เทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงาน

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
บุคลากร (Staff)	มีสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เข้มแข็ง	๑. เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเข้า ร่วมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๒. ขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูการผลิต ๓. เกษตรกรขาดความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต ๔. เกษตรกรขาดกำลังใจในการทำ การเกษตร
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	๑. เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้และความ เชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร ๒. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านในอาชีพของตนเอง	เกษตรกรขาดความสามารถในการเป็น ผู้ประกอบการ
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. จังหวัดตราดเป็นเขตปลอดโรค ระบาดสัตว์เพื่อการส่งออก ๒. นโยบายของจังหวัดให้ ความสำคัญกับการพัฒนา ด้านการเกษตร ๓. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๔. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	ขาดการบริหารจัดการด้านการตลาด สินค้าเกษตรในจังหวัด
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	-	๑. เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่สนใจในการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๒. เกษตรกรปลูกพืชตามกระแสนิยม ๓. ยากต่อการปรับเปลี่ยน แนวความคิดเกษตรกร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> ๑. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ๒. นโยบายรัฐบาลในการฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นโอกาสของจังหวัดในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าชายแดน และการท่องเที่ยวในภูมิภาค และจังหวัดตราดได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ	๑. นโยบายด้านการเกษตรของรัฐไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีการเปลี่ยนรัฐบาล ๒. ทิศทางการเมืองโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยากต่อการคาดเดาและวางแผน
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> ๑. ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการผลผลิตการเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๒. การขยายตัวของตลาดแรงงาน	๑. สภาวะเศรษฐกิจโลกมีผลกระทบต่อมูลค่าสินค้าเกษตร ๒. มาตรการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ ๓. ต่างประเทศเป็นคู่แข่งขึ้นในการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ๔. ค่าแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ๕. ปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น
<u>ด้านสังคม</u> ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น	๑. แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ ๒. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตร	เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น
<u>ด้านกฎหมาย</u> มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น	เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ไม่ปรับตัวให้ทันต่อกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> ๑. สภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการด้านการเกษตร ๒. กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๓. มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน	๑. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้ภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตของจังหวัด ๒. ความเสี่ยงของโรคติดต่อตามแนวชายแดน

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๓๕ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน) ๑. เป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ ๒. เป็นแหล่งผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ๓. มีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมในการทำเกษตร ๔. มีปริมาณน้ำท่าเพียงพอ เนื่องจากฝนตกชุก ๕. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการเกษตร ๖. มีแหล่งเงินทุนทางด้านการเกษตร ๗. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๘. มีการทำการเกษตรปลูกพืชทั้งแบบเชิงเดี่ยวและแบบผสมผสาน ๙. หน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรอย่างครบวงจร ๑๐. มีสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง ๑๑. เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร ๑๒. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพของตนเอง ๑๓. จังหวัดตราดเป็นเขตปลอดโรคระบาดสัตว์เพื่อการส่งออก ๑๔. นโยบายของจังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ๑๕. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๑๖. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	W จุดอ่อน (ภายใน) ๑. ขาดการกักเก็บน้ำ การกระจายน้ำ และการจัดหาแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในทุกฤดูกาล ๒. มีการปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามหลักการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ๓. ขาดการบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่ดี ๔. ขาดการบูรณาการในการบริหารจัดการน้ำ ๕. ขาดการใช้เทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงาน ๖. เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๗. ขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูกาลผลิต ๘. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต ๙. ไม่มีกำลังใจในการทำเกษตร ๑๐. เกษตรกรขาดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ ๑๑. ขาดการบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตรในจังหวัด ๑๒. เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่สนใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ๑๓. เกษตรกรปลูกพืชตามกระแสนิยม ๑๔. ยากต่อการปรับเปลี่ยนแนวความคิดเกษตร
O โอกาส (ภายนอก) ๑. นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร ๒. นโยบายรัฐบาลในการฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นโอกาสของจังหวัดในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวในภูมิภาค และจังหวัดตราดได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจ ๓. ตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการผลผลิตการเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๔. การขยายตัวของตลาดแรงงาน ๕. ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น ๖. หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตร ๗. มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น ๘. สภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการเกษตร ๙. กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๑๐. มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน	SO กลยุทธ์ S_{๑,๒,๓,๔,๑๓,๑๔}O_{๑,๓,๕,๘,๙} - ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด S_{๕,๑๐,๑๑,๑๒}O_{๑,๓} - พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ S_{๑๒}O_{๒,๓,๑๐} - เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร S_{๗,๑๕,๑๖}O_{๑,๗} - เสริมสร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร S_{๖,๘,๙,๑๑}O_{๑,๒,๔,๗} - ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร	WO กลยุทธ์ W_{๒,๕,๗}O_๖ - พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ W_{๑,๒,๔}O_{๘,๙,๑๐} - บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร W_{๑,๓,๔}O_{๑,๖} - บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ W_{๔,๘,๑๑}O_{๑,๒,๙} - บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

<u>T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</u>	<u>ST</u>	<u>WT</u>
๑. นโยบายด้านการเกษตรของรัฐไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีการเปลี่ยนรัฐบาล ๒. ทิศทางการเมืองโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วยากต่อการคาดเดาและวางแผน ๓. สภาวะเศรษฐกิจโลกมีผลกระทบต่อมูลค่าสินค้าเกษตร ๔. มาตรการกีดกันทางการค้าจากต่างประเทศ ๕. ต่างประเทศเป็นคู่แข่งชั้นในการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ๖. ค่าแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ๗. ปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ๘. แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ ๙. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร ๑๐. เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ๑๑. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ไม่ปรับตัวให้ทันต่อกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป ๑๒. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ส่งผลให้ภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ กายพิบัติทางธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตของจังหวัด ๑๓. ความเสี่ยงของโรคติดต่อตามแนวชายแดน	<u>กลยุทธ์</u> S_{๑,๒,๓}T_{๑๒}- ส่งเสริมการทำการเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ W_{๑,๒}T_{๑๒} - ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	<u>กลยุทธ์</u> W_{๗,๘,๑๐}T_{๒,๓,๔,๖,๗,๑๐}- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง W_{๖,๘,๑๒}T_{๘,๙}- เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ พัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmers

๒.๒ พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (Smart Group และ Smart Enterprise)

๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงระบบสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปใช้ได้อย่างทั่วถึง

๒.๔ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน

๒.๕ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๖ บริหารจัดการน้ำครบวงจร เพิ่มพื้นที่ชลประทานให้เต็มศักยภาพ ส่งเสริมการใช้น้ำทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า

๒.๗ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการทำการเกษตร

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

๓.๑ เกษตรกรมีความสามารถในการอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)

๓.๒ สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)

๓.๓ สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)

๓.๔ พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agricultural)

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง สามารถพัฒนาอาชีพเกษตร เพื่อสร้างรายได้และมีความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๒. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ

๓. เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาก้าวไปสู่ Smart Farmer ๑,๐๐๐ ราย ในปี ๒๕๖๕

๒. จำนวนพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕

๓. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งและปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

กลยุทธ์

๑. ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
๓. ส่งเสริมการทำการเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
๔. พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
๕. สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ Smart Farmer ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย
๒. พื้นที่ทำการเกษตรยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕
๓. รักษามาตรฐานระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรของจังหวัดตราดที่มีศักยภาพ และปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง

๑) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร องค์กร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร โดยใช้หลักพอประมาณ ความมีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันพึ่งพาตนเอง และสามารถต่อยอดไปสู่การทำธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์ ตลอดจนส่งออกไปขายในตลาดต่างประเทศ

๒) เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้วยการ

๒.๑) สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การตลาด และการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ ลูกหลานเกษตรกร หรือบุคคลทั่วไปที่มีความมุ่งมั่นจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งสนับสนุนทุนเพื่อการประกอบธุรกิจเกษตร การจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรรุ่นใหม่ และส่งเสริมให้เกษตรกรรุ่นใหม่นำความรู้ทางการเกษตรไปถ่ายทอดและพัฒนาชุมชน ตลอดจนสนับสนุนให้ทุนการศึกษาสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่หรือลูกหลานเกษตรกรที่ต้องการศึกษาต่อด้านการเกษตรเพื่อสืบทอดอาชีพการเกษตรของครอบครัว

๒.๒) ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้วยการสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตร โดยคัดเลือกเกษตรกรดีเด่นแต่ละสาขา เผยแพร่เกียรติคุณและผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณชน เพื่อยกย่องและสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ทำเกษตรประสบความสำเร็จและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ ตลอดจนสร้างทัศนคติให้เกษตรกรรักหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป ปลูกฝังค่านิยมการทำการเกษตรเพื่อเป็นทางเลือกให้กับเยาวชนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป โดยบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงการทัศนศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้

๒.๓) สร้างระบบสวัสดิการแก่เกษตรกร โดยผลักดันให้มีกองทุนสวัสดิการเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีหลักประกันความมั่นคงในอาชีพที่เหมาะสมกับความเป็นอยู่ ช่วยยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคมให้แก่เกษตรกร

๒.๔) ปรับโครงสร้างหนี้สินเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นแผนระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้กองทุนในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือสถาบันการเงิน รวมทั้งหนี้ในระบบ เพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิต

ที่ดินทำกินของเกษตรกร จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาหนี้สินและการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีของเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการสร้างวินัยทางการเงินเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร

๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยดำเนินกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในรูปแบบที่เหมาะสม อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ให้เกื้อกูลกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในชุมชนด้วยการ

๓.๑) เร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ให้บรรลุเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี ปริมาณสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี (ภาพรวมทั้งประเทศ) โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ พัฒนาการผลิต การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สร้างและส่งเสริมช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ ผลักดันมาตรฐานและระบบการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System : PGS) เพื่อเพิ่มพื้นที่และการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในระดับชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนบริหารจัดการและขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์แบบบูรณาการทั้งระบบ

๓.๒) ส่งเสริม ขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และเกษตรธรรมชาติ เป็นต้น โดยสนับสนุนบทบาทเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในการขับเคลื่อนการปรับกลไกและโครงสร้างพื้นฐานด้านการทำการเกษตรที่จำเป็นในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน การสร้างองค์ความรู้การสนับสนุนเงินทุนในลักษณะสินเชื่อสีเขียวที่มุ่งใจการผลิต การส่งเสริมการตลาด เป็นต้น

๓.๓) ปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สอดแทรกเนื้อหาวิชาความรู้ที่จำเป็นต่าง ๆ อาทิ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ที่เน้นความมั่นคงอาหารและรายได้ของเกษตรกร ความปลอดภัยด้านอาหาร การพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๔) พัฒนาลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยแยกจากตลาดสดทั่วไป เพื่อสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานกับสินค้าเกษตรทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรมีช่องทางการตลาดทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

๔) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) ด้วยการ

๔.๑) เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การทำเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การผลิตพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องตามค่าวิเคราะห์ดิน การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ การวางแผนการผลิต บริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน การทำบัญชีรายจ่าย/บัญชีต้นทุนอาชีพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ การผลิตสินค้าตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต รวมถึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการตลาดแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ (Smart Entrepreneur)

๔.๒) พัฒนากระบวนการทางความคิดของเกษตรกรไปสู่เกษตรกรมืออาชีพ เน้นการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปต่อยอดความคิดในการพัฒนาการผลิตไปสู่การแปรรูปขั้นต้นเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด รวมถึงการบริหารการตลาดตั้งแต่ระดับชุมชน จังหวัด และตลาดต่างประเทศ โดยร่วมกับสถาบันการศึกษา รวมทั้ง

ถอดบทเรียนและนำข้อเท็จจริงเป็นตัวอย่าง และสนับสนุนการศึกษาดูงานเกษตรกรตัวอย่างที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้

๔.๓) พัฒนาศักยภาพศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ และขยายฐานองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านไปสู่เกษตรกรและชุมชนเครือข่ายอื่น ๆ โดยรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่ายในทุกตำบล ประชาสัมพันธ์เกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จให้มากขึ้น

๔.๔) พัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๘๘๒ ศูนย์ ให้เป็นศูนย์กลางบูรณาการข้อมูลทางวิชาการจากภาครัฐ เช่น Agri-Map และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลชุมชน รวมทั้งพัฒนาศูนย์เครือข่ายและจุดเรียนรู้

๕) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕.๑) สร้างต้นแบบการผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานตลอดโซ่อุปทานที่ประสบผลสำเร็จในแต่ละชนิดสินค้า โดยนำต้นแบบเกษตรกร สถาบันเกษตรกรหรือรูปแบบการพัฒนาการเกษตรทั้งในและต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและภูมิสังคมของแต่ละชุมชนพื้นที่จากระดับตำบลขยายผลไปสู่ระดับอำเภอ จังหวัดและประเทศ

๕.๒) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรายใหญ่กับเกษตรกรรายย่อยให้เกิดการพัฒนา กลุ่มการผลิตและเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรผ่านการส่งเสริมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรเชิงพาณิชย์และการตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ

๕.๓) พัฒนาเครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกรผ่านระบบสารสนเทศ โดยสนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร

๕.๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดย

(๑) สำรวจความต้องการของเกษตรกรในชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการดำเนินการในลักษณะของกลุ่มเกษตรกร ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลอดโซ่การผลิต รับสมัครเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม และถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร

(๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในลักษณะต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับการผลิตในพื้นที่จนถึงการผลิตระดับอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ขยายฐานลูกค้าและสร้างความเข้มแข็งในระดับต้นน้ำ อาทิ การรวมกลุ่มแบบข้ามกลุ่มระหว่างเกษตรกรที่เพาะปลูกพืชหลายชนิดหรือประกอบอาชีพที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในโซ่อุปทาน เช่น กลุ่มทำนากับกลุ่มผลิตปุ๋ยซึ่งใช้แกลบ ฟางข้าวไปทำปุ๋ยอินทรีย์ การรวมกลุ่มของเกษตรกรรุ่นใหม่เป็นยุวสหกรณ์ และยุวเกษตรกร และการรวมกลุ่มจากกิจกรรมข้าวของคนเดียวเป็นการประกอบการในรูปแบบสหกรณ์ ห้างหุ้นส่วน และบริษัท

(๓) สนับสนุนการทำธุรกิจการเกษตรเพื่อสังคม (Social Business) โดยใช้รูปแบบสหกรณ์บรรษัทชุมชน หรืออื่น ๆ ที่บริหารจัดการโดยชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการผลิต การตลาดและบริการสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร เพื่อสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรในท้องถิ่น และนำกำไรที่ได้จากการประกอบกิจการกลับคืนสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น

๕.๕) พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งสามารถต่อยอดเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

(๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรผ่านสถาบันเกษตรกร เพื่อทำการผลิตสินค้าเกษตรได้ตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสามารถผลิตปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพได้เอง อาทิ เมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์ดี

(๒) สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ โดยมุ่งเน้นให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิต การบริหารจัดการการตลาด การใช้ข้อมูลทางการเงิน การบัญชี เทคโนโลยีการเกษตร แหล่งสินเชื่อ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเกษตรทั้งใน และต่างประเทศ ทั้งจากเจ้าหน้าที่และผ่านระบบสารสนเทศในช่องทางต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการบันทึกข้อมูลกิจกรรมการผลิตและการตลาด เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ประกอบการวางแผนและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ประกอบการวางแผนและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนทำการเกษตร

(๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดของสถาบันเกษตรกร อาทิ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ขยายโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต สนับสนุนการขยายช่องทางด้านการตลาดสำหรับธุรกิจเกษตร การเชื่อมโยงระหว่างการผลิตกับการตลาด สนับสนุนการทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ส่งเสริมการบริหารระหว่างการผลิตกับการตลาด สนับสนุนการทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ส่งเสริมการบริหารจัดการของสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและสามารถทำธุรกิจร่วมกับภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศได้

๕.๖) เชื่อมโยงและบูรณาการจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ โดยการ

(๑) จัดทำแผนบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สภาเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร และผู้บริโภค โดยใช้หลัก ๔ M (Man Money Material และ Management) และแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกัน อาทิ เกษตรกรมีที่ดินสำหรับทำการเกษตรขนาดเล็ก ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ขนาดเล็ก มีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้ทราบปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด

(๒) ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตรระหว่างภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และผู้บริโภค โดยรวมพลังกันทุกภาคส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร บริหารจัดการสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยยึดหลักการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน

(๓) ดำเนินการต่าง ๆ ที่จะป็นปัจจัยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร อาทิ ปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับเกษตรพันธสัญญาให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ออกกฎหมายควบคุมการทำสัญญาระหว่างเกษตรกรกับเอกชน และดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกิดข้อพิพาทกับบริษัทเอกชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	๑. เพื่อสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าปลอดภัย
	๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเพิ่มมูลค่า
ตัวชี้วัด	ร้อยละของจำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่อยู่ในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ยื่นขอรับรองมาตรฐาน ผ่านการรับรองมาตรฐานร้อยละ ๘๐
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

๒.๒) ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจ และเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) กับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งภายในและต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปไปยังประเทศที่สาม

๒.๓) สนับสนุนและพัฒนาสถานที่ พื้นที่ หรือศูนย์กระจายสินค้าของสหกรณ์ (Cooperative Distribution Center: CDC) ให้เป็นแหล่งรวบรวม คัดแยกคุณภาพและกระจายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปยังตลาด ผู้บริโภคระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ชุมชนจังหวัด/ข้ามจังหวัด และประเทศ

๒.๔) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการในชุมชนเพื่อให้บริการรับจ้าง จัดเก็บ กระจาย และขนส่งสินค้าเกษตร เช่น การให้บริการเช่าเครื่องจักรกลการเกษตร ห้องเย็น ลานตาก และคลังสินค้า โดยเน้นให้สถาบันเกษตรกรเป็นผู้บริหารจัดการธุรกิจ

๒.๕) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระหว่าง เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม การบริหารจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เช่น การวางแผนการผลิตสินค้าเกษตร การวางแผน การขนส่งผลผลิต ร่วมกัน

๒.๖) การดูแลรักษาคุณภาพผลผลิตโดยใช้ความเย็น (Cool Chain) สำหรับสินค้าผัก ผลไม้ นม เนื้อสัตว์ และประมง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโลจิสติกส์สินค้าเน่าเสียง่าย พัฒนาระบบการลดการสูญเสีย อาหารตลอดโซ่อุปทาน ตั้งแต่ขั้นตอนการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง การจัดเก็บและการกระจายสินค้าจนถึงมือผู้บริโภค

๒.๗) ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรปรับปรุงประสิทธิภาพโลจิสติกส์ตั้งแต่ระดับ ฟาร์มจนถึงมอบสินค้าเกษตรถึงมือผู้บริโภค ครอบคลุม ๓ มิติ ได้แก่ มิติด้านทุน (Cost) มิติเวลา (Lead Time) และมิติความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมโลจิสติกส์ที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การคาดการณ์ ความต้องการสินค้าเกษตรก่อนการผลิต (๒) การบริการลูกค้าทั้งก่อน ระหว่าง และหลังรับคำสั่งซื้อ (๓) การจัดซื้อ ปัจจัยการผลิต (๔) การสื่อสารด้านโลจิสติกส์เพื่อให้ส่งมอบสินค้าเกษตรได้ตรงตามที่ลูกค้าสั่งซื้อ (๕) การขนส่ง สินค้าเกษตร (๖) การบริหารจัดการภายในสถานที่เก็บสินค้าเกษตร (๗) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรในสต็อก (๘) การเก็บเกี่ยว คัดเกรด และบรรจุหีบห่อ และ (๙) การตรวจสอบย้อนกลับและการตีกลับสินค้าเกษตร

๓) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการ

๓.๑) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ เอกลักษณ์ และมูลค่าสูงตามความต้องการ ของตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ยกระดับราคาสินค้าด้วยการสร้าง

๓.๒) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และสร้างเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน

๓.๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรด้วยแนวคิดเกษตรสร้างสรรค์หรือเกษตรประณีต ตลอดโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการพัฒนา เช่น การใช้นวัตกรรมออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้คงความสดของสินค้าเกษตร การเปลี่ยนรูปร่างผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างเอกลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิดให้กับสินค้าเกษตร เป็นต้น รวมทั้งการเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรอย่างครบวงจร เช่น ผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

๓.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้ เช่น การดำนา การทอผ้า เป็นต้น พัฒนาศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรแบบครบวงจร ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ เช่น ศูนย์รักษาโรควิถีธรรมชาติ บำบัด การทำสปาสมุนไพร ธุรกิจร้านอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น พัฒนาเครือข่าย แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ ด้วยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน เพื่อสร้างรายได้เข้าชุมชน

๔) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้า โดยได้รับการสนับสนุน และความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ตั้งแต่เป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูป การจัดการผลผลิต การตลาด และการค้าสินค้าเกษตร รวมทั้งจัดสรรส่วนต่างทางการตลาด (Marketing Margins) ที่เกิดขึ้นให้เหมาะสมตลอดโซ่อุปทานของแต่ละสินค้า ด้วยการ

๔.๑) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพในอาเซียน เพื่อพัฒนาและวิจัยพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง รวมทั้งที่สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงเมล็ดพันธุ์พืชที่ดี และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ภายในชุมชนด้วย

๔.๒) ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหาร และส่งออกสินค้าเกษตรอาหาร และผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และอาหารฮาลาล เพื่อส่งออกไปยังตลาดเฉพาะ (Niche Market) ในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และศูนย์กระจายสินค้าที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๓) สร้าง ปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดของสถาบันเกษตรกร อาทิ ตลาดกลาง ห้องเย็น และระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีความพร้อมสมบูรณ์ และเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์และการให้บริการในพื้นที่ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจประตูการค้าหลัก หรือจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าและด่านที่มีการขนถ่ายสินค้าเกษตร

๕) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ด้วยการสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับประเทศ โดยบริหารจัดการสำรองอาหารเพื่อภาวะฉุกเฉิน (Food Emergency) กรณีการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ (อุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหว วาตภัย) สามารถเข้าถึงแหล่งอาหารทางกายภาพ และเศรษฐกิจอย่างพอเพียง ปลอดภัย และมีคุณภาพทางโภชนาการ เพื่อการมีชีวิตที่ดีและสุขภาพที่แข็งแรงรวมถึงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองในช่วงที่ขาดแคลน

๖) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ด้วยการ

๖.๑) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนหรือดำเนินการในรูปแบบ PPP (Public Private Partnership) โดยการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตร เช่น ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรเพื่อแสดง จำหน่าย และกระจายสินค้าเกษตรในแต่ละจังหวัดหรือในพื้นที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

๖.๒) ผลักดันหลักการลงทุนภาคการเกษตรอย่างรับผิดชอบ (Responsible Agriculture Investment : RAI) โดยให้มีกฎหมายรองรับเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการลงทุนภาคการเกษตรอย่างมีความรับผิดชอบในสาขาการเกษตร เพื่อป้องกันปัญหาการแย่งชิงที่ดิน (Land Grabbing) และการเข้าถือครองที่ดินขนาดใหญ่ โดยยึดหลักการสำคัญ ๑๐ ข้อ ตามหลักการระหว่างประเทศเกี่ยวกับการลงทุนภาคการเกษตรอย่างรับผิดชอบ โดยองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ UNCTAD FAO IFAD World Bank ร่วมจัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๕๖ ได้แก่ (๑) มีส่วนร่วมต่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (๒) มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกัน และการขจัดความยากจน (๓) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและสร้างบทบาทให้สตรี (๔) มีส่วนร่วมและสร้างบทบาทให้เยาวชน (๕) เคารพต่อการครอบครองที่ดิน การทำประมง และการทำป่าไม้ และเข้าถึงแหล่งน้ำ (๖) อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพิ่มความยืดหยุ่นและลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ (๗) เคารพมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนความหลากหลายทางชีวภาพและนวัตกรรม (๘) ส่งเสริมการเกษตรและระบบอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ (๙) ผนวกรวมโครงสร้าง

ธรรมาภิบาล กระบวนการบริหารจัดการ และกลไกรับเรื่องร้องเรียนที่ทั่วถึงและโปร่งใส และ (๑๐) เข้าถึงและมุ่งเน้นผลกระทบ และส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่

๗) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อพืชผลทางการเกษตร จากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และความผันผวนของราคา โดยสร้างหลักประกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งสร้างระบบเตือนภัยทางการเกษตรล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการ

๗.๑) สร้างระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตรทั้งพืช ประมง และปศุสัตว์ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษา วิจัย รูปแบบความเสี่ยงของสินค้าเกษตร และระบบประกันภัยที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระเบี้ยประกันของเกษตรกร

๗.๒) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร เช่น การประเมินเบี้ยประกัน การประเมินความเสียหาย และการชดเชยค่าสินไหมทดแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับโดยประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ

๗.๓) ผลักดันเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร โดยระยะแรกภาครัฐมีมาตรการจูงใจด้วยการสนับสนุนเบี้ยประกันภัยบางส่วน

๗.๔) สนับสนุนมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร อาทิ การใช้เทคโนโลยีช่วยในการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ และการส่งเสริมเกษตรกรทำการเกษตรที่หลากหลาย

๘) ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือตั้งแต่กระบวนการผลิต การลงทุน และการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศกับเศรษฐกิจภูมิภาคต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลและขยายต่อไปยังรัฐบาลกับภาคเอกชน ด้วยการ

๘.๑) ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในสินค้าพืช ประมง ปศุสัตว์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบเกษตรในประเทศเพื่อนบ้าน ในกรณีที่เกิดผลผลิตในประเทศมีไม่เพียงพอ แล้วนำมาแปรรูปในพื้นที่ชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยสนับสนุนการทำธุรกิจแปรรูปของสหกรณ์เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน

๘.๒) ส่งเสริมการร่วมลงทุน และพัฒนาการเกษตร ภายใต้กรอบข้อตกลงทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค โดยเฉพาะกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ให้เป็นตลาดเดียว และฐานการผลิตร่วม (Single market and production base) มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีองค์ความรู้วิจัยและพัฒนาร่วมกัน

๘.๓) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเครือข่ายการตลาดกับต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ต่อการขยายฐานการผลิต การตลาดให้กว้างขึ้น และเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าเกษตรออกสู่ตลาด ก่อให้เกิดการลงทุนร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลกับรัฐบาล ภาครัฐบาลกับเอกชน และภาคเอกชนไทยกับเอกชนต่างประเทศ

๘.๔) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของสินค้าเกษตรไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	
เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง
ตัวชี้วัด	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับถ่ายทอดความรู้การใช้บริการจากระบบสารสนเทศการเกษตรไม่น้อยกว่า ๓,๕๐๐ ราย ในปี ๒๕๖๕
กลยุทธ์	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
เป้าหมาย	เกษตรกรที่ได้รับถ่ายทอดความรู้การใช้บริการจากระบบสารสนเทศการเกษตรเพิ่มขึ้นปีละ ๗๐๐ คน

แนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

- ๑) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยการ
 - ๑.๑) บริหารจัดการฐานข้อมูลการเกษตรให้เป็นระบบ ครบถ้วน ทันสมัยตลอดเวลา จัดเก็บและเรียกใช้ได้ง่าย เช่น ข้อมูลเชิงรุกเพื่อบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Agri-Map)
 - ๑.๒) สนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดและความต้องการผลผลิตทางการเกษตร มีการไหลลื่นและกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอย่างทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในการวางแผนการผลิตให้สัมพันธ์กับฤดูกาลและความต้องการของผู้บริโภค (Demand Driven)
 - ๑.๓) บริหารจัดการช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการเป็นปัจจุบันได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว อาทิ การจัดทำเป็น Application ระบบการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) รายการโทรทัศน์ด้านการเกษตร การเผยแพร่ข้อมูลผ่านอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ศูนย์เรียนรู้ในชุมชน ตู้ประชาสัมพันธ์ (Kiosk) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร และเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)
 - ๑.๔) สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้การขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอีคอมเมิร์ซ เพื่อให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรขนาดกลางและขนาดย่อม ในการดำเนินธุรกิจตลาดอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำโครงการนำร่องการขยายผลผลิตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๒) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ด้วยการ
 - ๒.๑) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในระดับจังหวัด ภูมิภาค และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเป็นเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปเข้ามาศึกษาและนำผลงานไปใช้ประโยชน์
 - ๒.๒) สนับสนุนความร่วมมือกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรไปผลิตเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกรและผู้สนใจในราคาที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรจากต่างประเทศ
 - ๒.๓) สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร ปรชาญชาวบ้าน หรือชุมชนต้นแบบสถาบันเกษตรกรในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเองมาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรมาใช้ในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุน ตลอดจนพัฒนาระบบเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเข้าสู่การทำฟาร์มที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) เป็นการควบคุมต้นทุนการผลิต การใช้ทรัพยากร และการตลาด โดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการควบคุมการใช้น้ำการใส่ปุ๋ย การป้องกันโรค แมลงศัตรูพืช เทคนิคการผสมพันธุ์ และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัด	๑. จำนวนพื้นที่ดินที่ได้รับการจัดการและฟื้นฟู จำนวน ๕๐,๐๐๐ ไร่ ๒. จำนวนแหล่งน้ำในไร่นาและแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำได้รับการฟื้นฟู จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕๐ แห่ง ในปี ๒๕๖๕ ๓. จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕ ๔. จำนวนสัตว์น้ำที่ปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติ ๖๔,๐๐๐,๐๐๐ ตัว ในปี ๒๕๖๕ ๕. จำนวนแหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์น้ำได้รับการพัฒนา จำนวน ๓๕ แห่ง ในปี ๒๕๖๕
กลยุทธ์	๑. ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒. บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๓. บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร ๔. บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ
เป้าหมาย	๑. พื้นที่ดินที่ได้รับการจัดการและฟื้นฟูปีละไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ ไร่ ๒. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาปีละไม่น้อยกว่า ๓๐ แห่ง และแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำปีละไม่น้อยกว่า ๓ แห่ง ๓. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ๔. ทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำเพิ่มไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๒,๘๐๐,๐๐๐ ล้านตัว ๕. ที่จับสัตว์น้ำที่ได้รับการพัฒนาไม่ต่ำกว่าปีละ ๗ แห่ง

แนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง

- ๑) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ด้วยการ
 - ๑.๑) ปรับปรุง ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร อาทิ ดิน น้ำ ทรัพยากรทางทะเล ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมการเกษตรแบบยั่งยืนหรือเกษตรเชิงอนุรักษ์เพื่อคงความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ
 - ๑.๒) ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสัตว์ทั้งในแหล่งอนุรักษ์และแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนการทำประมงแบบยั่งยืน การบริหารจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งและประมงน้ำจืด
 - ๑.๓) สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรเห็นคุณค่าในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ๒) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการ
 - ๒.๑) ส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร ระบบการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร สร้างความตระหนักให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมการผลิตด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม สร้างความตระหนักรู้ตามหลักวิชาการในการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร

๒.๒) ส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เช่น การเกษตรคาร์บอนต่ำ การเกษตรสีเขียว และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) เป็นต้น

๒.๓) สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตร การส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แก่เกษตรกร การควบคุมกำกับดูแลการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อทดแทนสารเคมีทางการเกษตร และให้มีการขยายผลในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวางให้แก่เกษตรกร

๒.๔) ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกและเมล็ด กลับมาแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน/พลังงานชีวภาพเพื่อใช้ในระดับครัวเรือนและชุมชน หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น เพอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดปริมาณขยะมูลฝอยและรักษาสังแวดล้อม

๓) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้วยการใช้

๓.๑) พัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่ชลประทาน โดยการ

๓.๑.๑) เพิ่มปริมาณน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำตามสภาพของพื้นที่อย่างทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่การเกษตร และสร้างเป็นเครือข่ายชลประทานที่สมบูรณ์ รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศมาใช้ในการชลประทานภายในประเทศ

๓.๑.๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำตลอดลุ่มน้ำ ทั้งแหล่งน้ำต้นทุน สร้างแก้มลิง ระบบส่งน้ำแบบท่อ การใช้น้ำชลประทาน และการลดอัตราการสูญเสียการใช้น้ำ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓.๑.๓) ปรับปรุง ซ่อมแซม ดูแลแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่แล้วให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ บริหารจัดการเก็บกักน้ำที่ไหลออกจากระบบชลประทานให้คงอยู่ในพื้นที่เพื่อลดการสูญเสีย

๓.๒) เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา และแหล่งน้ำชุมชน โดยการ

๓.๒.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำในระดับไร่นาของเกษตรกรให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของดิน ภูมิประเทศ ขนาดพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ตลอดปี

๓.๒.๒) สร้างแหล่งน้ำชุมชน และระบบจัดการแหล่งน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่การเกษตร รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกต้นไม้และปลูกป่าโดยชุมชนและเพื่อชุมชน

๔) การบริหารจัดการพื้นที่ทำการเกษตร ด้วยการใช้

๔.๑) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามความเหมาะสมของชนิดพืช ปศุสัตว์ ประมง ให้สอดคล้องกับลักษณะดิน น้ำ อากาศ อุณหภูมิ แสงแดด หรือบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning)

๔.๒) ส่งเสริมการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินที่มีศักยภาพการผลิตเข้าถึงแหล่งน้ำ และมีระบบสาธารณูปโภคที่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งปัจจัยการผลิตและกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภค

๔.๓) สนับสนุนที่ดินเพื่อทำการเกษตรแก่เกษตรกรที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ได้มาซึ่งที่ดินทั้งของรัฐและเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า เพื่อให้เกษตรกรและผู้ยากจนได้ใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง

๔.๔) สนับสนุนการออกกฎหมายคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและลดการสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร โดยสนับสนุนแนวคิดเรื่องธนาคารที่ดิน โฉนดชุมชน ให้เป็นหนึ่งในเครื่องมือปฏิรูปที่ดินและกระจายการถือครองที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และให้ชุมชนเป็นกลไกหลักในการดูแลรักษาและพัฒนาที่ดินร่วมกับรัฐ

๕) สร้างความคืบหน้าทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ด้วยการ

๕.๑) จัดทำแผนที่ความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สามารถแสดงพื้นที่การเกษตรที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเตรียมการแก้ปัญหา จากชุมชน และจัดทำแผนร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหา เช่น แผนที่พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม ภัยแล้ง ดินถล่ม น้ำเค็มรุกฉ่ำ การแพร่กระจายโรคพืชและสัตว์ เป็นต้น รวมทั้งจัดทำการประเมินความเปราะบาง (Vulnerability Assessment) ของพื้นที่เกษตรและพื้นที่ชายฝั่ง โดยมีการปรับข้อมูลความเสี่ยงและความเปราะบางให้ทันสมัยเพื่อสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนการปรับตัว (Adaptation plan) ของภาคการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๒) สร้างระบบเตือนภัยการใช้น้ำทางการเกษตร และระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) ต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและวางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน (Contingency plan) อันเกิดจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและวางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน (Contingency plan) อันเกิดจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษา วิจัย และพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์ และคาดการณ์ภูมิอากาศรายฤดูกาล (Seasonal) เพื่อการวางแผนการผลิตทางการเกษตรและการจัดการทรัพยากรน้ำ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการประเมินผลกระทบ (Impact Assessment) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ การจัดการข้อมูล เพื่อทำให้ระบบเตือนภัยล่วงหน้าสามารถส่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวและลดผลกระทบไปสู่เกษตรกร ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕.๓) สนับสนุนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ที่ทนทานต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น พันธุ์พืชที่ทนต่อภาวะน้ำแล้ง-น้ำท่วม พันธุ์พืชที่ต้านทานต่อโรคพืช เป็นต้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและเพิ่มความสามารถในการลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๔) สนับสนุนการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการระบบเกษตรที่ช่วยลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น เทคโนโลยีการเกษตร เพื่อการทำฟาร์มที่มีความแม่นยำสูง (Precision Farming) การใช้ระบบสำรวจข้อมูลระยะไกล (Remote Sensing) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และระบบการจัดการน้ำภายในฟาร์ม เป็นต้น รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร เช่น การเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ระบบเกษตรผสมผสาน (Integrated Farming System) การปลูกพืชสลับการปลูกพืชหมุนเวียนวนเกษตร การเกษตรตามแนวทางปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และการเกษตรที่ลดการใช้น้ำหรือใช้น้ำน้อย เป็นต้น การนำ ๓ มิปัญญาไทยที่เหมาะสมมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการเพาะปลูกและเพาะเลี้ยงสัตว์ ภายใต้สถานการณ์ที่มีความแปรปรวนอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕.๕) สร้างกลไกและมาตรการที่ลดผลกระทบโดยกระจายความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ระบบประกันภัยภูมิอากาศเกษตร การบริหารจัดการความเสี่ยงภูมิอากาศด้านการผลิตและการตลาด และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๕)

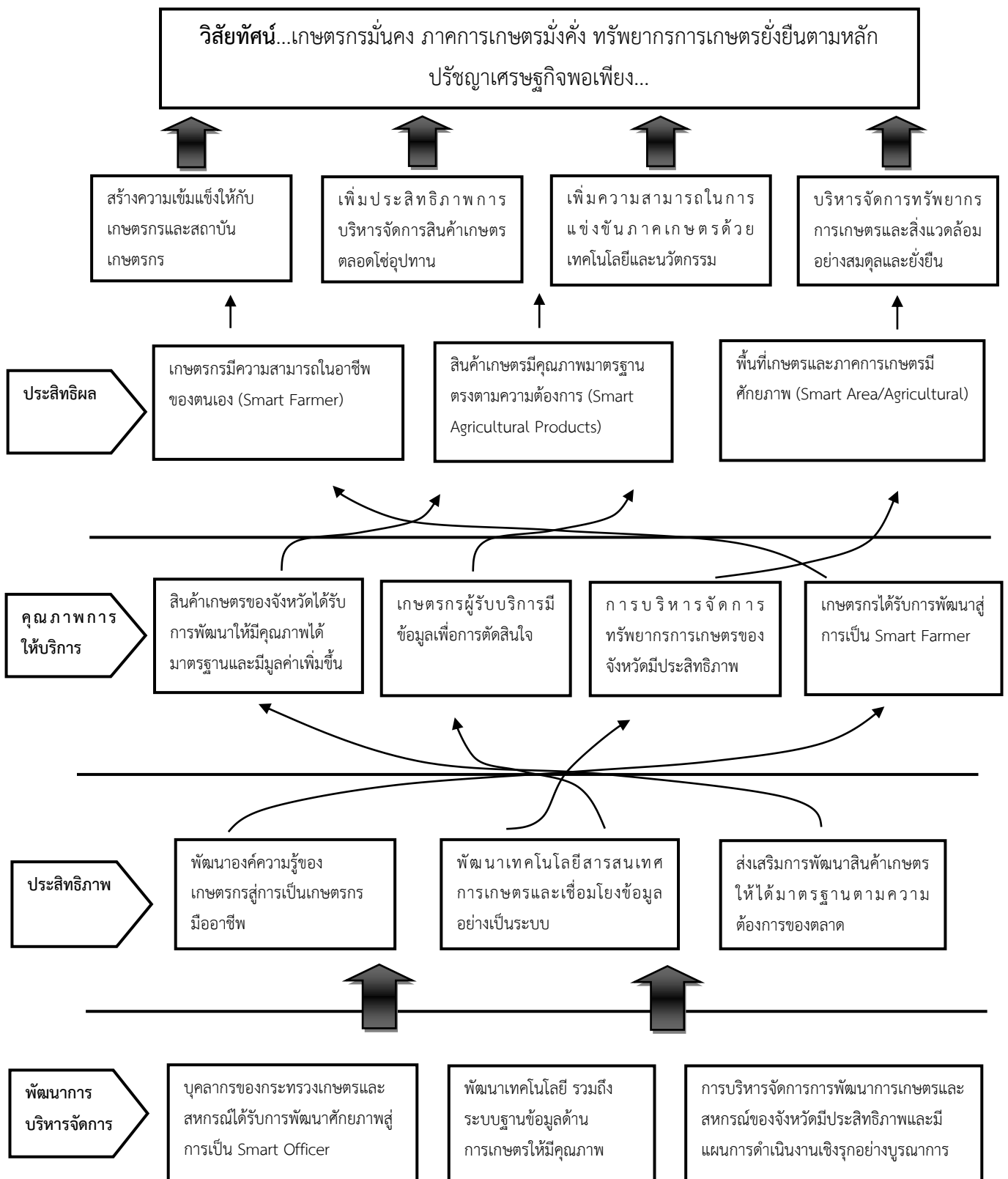
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : สร้างความ เข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	๑. เกษตรกรได้รับการ พัฒนาสู่ Smart Farmer ปีละ ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย	จำนวนเกษตรกรที่ ได้รับการพัฒนาก้าว ไปสู่ Smart Farmer (ราย)	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐	๑. ขยายผลการทำ การเกษตรตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ๒. เสริมสร้างความ ภูมิใจและมั่นคงในการ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ๓. พัฒนาองค์ความรู้ ของเกษตรกรสู่ เกษตรกรมืออาชีพ
	๒. พื้นที่ทำการเกษตร ยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๕	จำนวนพื้นที่การทำ เกษตรกรรมยั่งยืน (ไร่)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	ส่งเสริมการทำ การเกษตรยั่งยืนให้ เห็นผลในการปฏิบัติ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
	๓. รักษามาตรฐานระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพ และปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น	จำนวนสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งและปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร
๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน	การผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น	ร้อยละของจำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่อยู่ในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มาขึ้นขอรับรองมาตรฐานผ่านการรับรองมาตรฐาน	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ๓. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถใช้อย่างทั่วถึง	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้การใช้บริการจากระบบสารสนเทศการเกษตร (ราย)	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๓,๕๐๐	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๔ : บริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	๑. พื้นที่ดินได้รับการ จัดการและฟื้นฟู	จำนวนพื้นที่ดินได้รับ การจัดการและฟื้นฟู (ไร่)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑. ส่งเสริมการเกษตร ที่ เป็ น มิ ต ร กั บ สิ่งแวดล้อม ๒. บริหารจัดการพื้นที่ ทำกินทางการเกษตร
	๒. พัฒนาและฟื้นฟู แหล่งน้ำในไร่นา และ แหล่งน้ำเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ	จำนวนแหล่งน้ำในไร่นา (แห่ง)	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐	บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ
		แหล่งน้ำเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำได้รับ การฟื้นฟู (แห่ง)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	
	๓. พื้นที่ชลประทาน เพิ่มขึ้น	จำนวนพื้นที่ชลประทาน (ไร่)	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ
		ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)	๑๒.๔	๑๒.๔	๑๒.๔	๑๒.๔	๑๒.๔	๖๒	
	๔. ทรัพยากรสัตว์น้ำใน แหล่งน้ำเพิ่ม	จำนวนสัตว์น้ำที่ปล่อย ในแหล่งน้ำธรรมชาติ (ตัว)	๑๒.๘ ล้าน	๑๒.๘ ล้าน	๑๒.๘ ล้าน	๑๒.๘ ล้าน	๑๒.๘ ล้าน	๖๔ ล้าน	บริหารจัดการ ทรัพยากรสัตว์น้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
	๕. ที่จับสัตว์น้ำที่ได้รับ การพัฒนา	จำนวนแหล่งที่อยู่อาศัย สัตว์น้ำได้รับการพัฒนา (แห่ง)	๗	๗	๗	๗	๗	๓๕	บริหารจัดการ ทรัพยากรสัตว์น้ำ

๖. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

๗. สรุปข้อเสนอโครงการตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของจังหวัด (Positioning)

ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
Positioning ๑. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง	๓,๒๓๑,๙๒๐				
๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๑,๓๗๓,๙๒๐	✓			งบปกติ
๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	๑,๔๘๘,๘๐๐	✓			งบปกติ
๓. โครงการการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	๓๖๙,๒๐๐	✓			งบปกติ
Positioning ๒. เมืองสินค้าเกษตรคุณภาพ	๕๒,๒๔๔,๓๑๐				
๑. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	๓,๓๙๒,๘๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่ม ประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีด ความสามารถในการ แข่งขัน	การบริหารจัดการ ทรัพยากร การเกษตรอย่าง ยั่งยืน	
๒. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูง(Premium Product) และสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร	๑,๖๗๐,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๓. โครงการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ทุเรียน)	๔๖๐,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๔. โครงการปศุสัตว์ปลอดโรคผู้บริโภคปลอดภัย	๑,๐๐๗,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการกระจายสินค้าเกษตรใน สหกรณ์	๒,๐๐๐,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๖. โครงการยกระดับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลให้ได้มาตรฐาน GAP มกษ. ๗๔๐๑-๒๕๕๒	๒๒๕,๐๐๐		✓		งบพัฒนาจังหวัด
๗. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑๓,๐๗๕,๔๖๐		✓		งบปกติ
๘. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร	๗,๘๗๙,๙๗๐	✓			งบปกติ
๙. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Zoning by Agri-Map)	๘๕๘,๙๒๐	✓			งบปกติ
๑๐. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๑๑,๕๗๐,๐๐๐		✓		งบปกติ

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
๑๑. โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์	๔,๐๐๒,๔๔๐		✓		งบปกติ
๑๒. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	๕,๒๒๘,๗๒๐	✓			งบปกติ
๑๓. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ถาวรในหลวง	๓๔๒,๐๐๐	✓			งบพัฒนาจังหวัด
๑๔. โครงการแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร	-		✓		-
๑๕. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร	๕๓๒,๐๐๐	✓			งบปกติ
๑๖. โครงการแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมาย (IUU)	-		✓		-
๑๗. โครงการการตลาดนำการผลิต	-		✓		-
Positioning ๓. เมืองทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน	๔๘๑,๑๒๒,๔๕๑				
๑. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๘,๑๐๐			✓	งบปกติ
๒. โครงการผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	๑๒,๐๐๐,๐๐๐			✓	งบปกติ
๓. โครงการหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	๓,๒๘๕,๐๐๐			✓	งบปกติ

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ			หมายเหตุ
		การเพิ่มประสิทธิภาพ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	
๔. โครงการรณรงค์เฝ้าติดตามเพื่อบรรเทาโลกร้อน	๑๒๐,๐๐๐			✓	งบปกติ
๕. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	๑๖๓,๕๐๐			✓	งบปกติ
๖. โครงการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนและมังคุดอินทรีย์	๓๖๕,๐๐๐			✓	งบพัฒนาจังหวัด
๗. โครงการส่งเสริมเกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตรในไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด)	๔๘๐,๐๐๐			✓	งบพัฒนาจังหวัด
๘. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บริหาร บำรุง ซ่อมแซม)	๓๑๙,๒๐๕,๔๕๐			✓	งบปกติ
๙. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อสร้าง)	๒๑,๕๘๖,๘๐๐			✓	งบพัฒนาจังหวัด
๑๐. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๒,๘๖๒,๖๐๐			✓	งบปกติ
๑๑. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๒๐,๔๗๐,๙๐๑			✓	งบปกติ
๑๒. โครงการจัดที่ดินทำกิน	๕๓๕,๑๐๐			✓	งบปกติ

** ในช่องหมายเหตุให้ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ **

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตราด (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓. ส่งเสริมการทำการเกษตรยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ	๑. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	งบปกติ	๒๙๔,๗๖๐	๑,๒๓๓,๔๙๐	๑,๒๓๓,๔๙๐	๑,๒๓๓,๔๙๐	๑,๒๓๓,๔๙๐	๕,๒๒๘,๗๒๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ถาวรในหลวง	งบพัฒนาจังหวัด	-	๓๔๒,๐๐๐	-	-	-	๓๔๒,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๓. โครงการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๔๓,๖๕๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๘๓,๖๕๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด สนง. ประมง จ.ตราด
	๔. โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร	งบปกติ	๑๐๕,๐๐๐	๑๑๑,๙๖๐	๑๑๑,๙๖๐	๑๑๑,๙๖๐	๑๑๑,๙๖๐	๕๕๒,๘๔๐	สนง. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตราด	-
	๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์	งบปกติ	-	๑,๐๐๐,๖๑๐	๑,๐๐๐,๖๑๐	๑,๐๐๐,๖๑๐	๑,๐๐๐,๖๑๐	๔,๐๐๒,๔๔๐	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๖. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์	งบพัฒนาจังหวัด	-	๓,๓๙๒,๘๐๐	-	-	-	๓,๓๙๒,๘๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๗. โครงการขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ	งบปกติ	๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๑๓,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	สนง.เกษตร จ.ตราด	-
๒. เสริมสร้างความภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร ๔. พัฒนาคู่มือความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ	๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer	งบปกติ	๓๐๑,๙๒๐	๒๖๘,๐๐๐	๒๖๘,๐๐๐	๒๖๘,๐๐๐	๒๖๘,๐๐๐	๑,๓๗๓,๙๒๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๒. โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน	งบปกติ	๖๖,๙๐๐	๕๒,๘๘๐	๕๒,๘๘๐	๕๒,๘๘๐	๕๒,๘๘๐	๒๗๘,๔๒๐	สนง. การปฏิรูปที่ดิน จ.ตราด	-
	๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรให้ใช้ข้อมูลทางบัญชีอย่างยั่งยืน	งบปกติ	๑๒,๑๖๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๖๖,๕๖๐	สนง. ตรวจบัญชีสหกรณ์ตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๕. สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (พัฒนาศักยภาพของศพก.)	งบปกติ	๖๒๑,๓๓๐	๑,๘๑๔,๖๖๐	๑,๘๑๔,๖๖๐	๑,๘๑๔,๖๖๐	๑,๘๑๔,๖๖๐	๗,๘๗๙,๙๗๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	-	๓๗๒,๒๐๐	๓๗๒,๒๐๐	๓๗๒,๒๐๐	๓๗๒,๒๐๐	๑,๔๘๘,๘๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๓. โครงการการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ	งบปกติ	-	๙๒,๓๐๐	๙๒,๓๐๐	๙๒,๓๐๐	๙๒,๓๐๐	๓๖๙,๒๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งศักยภาพ	งบปกติ	๑,๙๐๓,๗๐๐	๒,๔๕๗,๙๐๐	๒,๔๕๗,๙๐๐	๒,๔๕๗,๙๐๐	๒,๔๕๗,๙๐๐	๑๑,๗๓๕,๓๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด	๑. โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก	งบพัฒนาภาค	-	๑,๓๐๔,๕๐๐	-	-	-	๑,๓๐๔,๕๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๒. โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒	งบพัฒนากลุ่มจังหวัด	-	๕๐๗,๔๒๐	-	-	-	๕๐๗,๔๒๐	สนง. ปศุสัตว์ จ.ตราด	-
	๓. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูง (Premium Product) และสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบพัฒนาจังหวัด	-	๑,๖๗๐,๐๐๐	-	-	-	๑,๖๗๐,๐๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๔. โครงการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ทุเรียน)	งบพัฒนาจังหวัด	-	๔๖๐,๐๐๐	-	-	-	๔๖๐,๐๐๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	-
	๕. โครงการตรวจรับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามมาตรฐานฮาลาล	งบปกติ	๓๔,๕๐๐	๖๑,๔๐๐	๖๑,๔๐๐	๖๑,๔๐๐	๖๑,๔๐๐	๒๘๐,๑๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด	-
	๖. โครงการตรวจรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	งบปกติ	๑,๔๗๓,๘๐๐	๗๙๓,๒๐๐	๗๙๓,๒๐๐	๗๙๓,๒๐๐	๗๙๓,๒๐๐	๔,๖๔๖,๖๐๐	สนง. ปศุสัตว์ จ.ตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๗. โครงการส่งเสริมเกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตรในไม้ผล (ทุเรียน, มังคุด)	งบพัฒนาจังหวัด	-	๔๘๐,๐๐๐	-	-	-	๔๘๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๘. โครงการปศุสัตว์ปลอดโรคผู้บริโภคปลอดภัย งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด	-	๑,๐๐๗,๐๐๐	-	-	-	๑,๐๐๗,๐๐๐	สนง. ปศุสัตว์ จ.ตราด	-
	๙. โครงการยกระดับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลให้ได้มาตรฐาน GAP มกษ. ๗๔๐๑-๒๕๕๒	งบพัฒนาจังหวัด	-	๒๒๕,๐๐๐	-	-	-	๒๒๕,๐๐๐	สนง.ประมง จ.ตราด	-
	๑๐. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	-	๒,๘๙๒,๕๐๐	๒,๘๙๒,๕๐๐	๒,๘๙๒,๕๐๐	๒,๘๙๒,๕๐๐	๑๑,๕๗๐,๐๐๐	สวพ.	หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๑๑. โครงการการแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมาย (IUU)	-	-	-	-	-	-	-	สนง.ประมง จ.ตราด	-
	๑๒. โครงการสัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า	งบปกติ	-	๖๘,๔๐๐	๖๘,๔๐๐	๖๘,๔๐๐	๖๘,๔๐๐	๒๗๓,๖๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด	-
	๑๓. โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน	-	-	-	-	-	-	-	สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการใช้อุปทานสินค้าเกษตร	๑. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบบกตี	๑,๓๗๖,๑๘๐	๒,๙๒๔,๘๒๐	๒,๙๒๔,๘๒๐	๒,๙๒๔,๘๒๐	๒,๙๒๔,๘๒๐	๑๓,๐๗๕,๔๖๐	สนง. เกษตร จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒. โครงการตลาดสินค้าเกษตร	งบบกตี	-	๖๒,๐๐๐	๖๒,๐๐๐	๖๒,๐๐๐	๖๒,๐๐๐	๒๔๘,๐๐๐	สนง. เกษตรจ.ตราด	-
	๓. โครงการแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร	-	-	-	-	-	-	-	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชลบุรี	-
	๔. โครงการการตลาดนำการผลิต	-	-	-	-	-	-	-	สนง. เกษตรและสหกรณ์ จ.ตราด	สนง.พาณิชย์ จ.ตราด และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๕. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร	งบบกตี	-	๑๓๓,๐๐๐	๑๓๓,๐๐๐	๑๓๓,๐๐๐	๑๓๓,๐๐๐	๕๓๒,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด	สถานีพัฒนาที่ดินตราด สนง.ปศุสัตว์ จ.ตราด
	๖. โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน	งบบกตี	-	๒๔๖,๖๐๐	๒๔๖,๖๐๐	๒๔๖,๖๐๐	๒๔๖,๖๐๐	๙๘๖,๔๐๐	สนง.สหกรณ์ จ.ตราด	-
	๘. โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา	-	-	-	-	-	-	-	สนง.เกษตรและสหกรณ์จ.ตราด	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	๑. โครงการการแก้ไขปัญหาการใช้สารเคมีอันตรายทางการเกษตร	-	-	-	-	-	-	-	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖	-

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๓. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การเกษตรและ เชื่อมโยงข้อมูลอย่าง เป็นระบบ	๑. โครงการศูนย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน (ใหม่)	งบปกติ	๘๙,๒๕๐	๘๙,๒๕๐	๘๙,๒๕๐	๘๙,๒๕๐	๘๙,๒๕๐	๔๔๖,๒๕๐	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-
	๒. โครงการศูนย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน (ต่อ ยอด)	งบปกติ	๔๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-
	๓. โครงการบริหาร จัดการการผลิตสินค้า เกษตรตามแผนที่ เกษตรเพื่อการ บริหารจัดการเชิงรุก (zoning by Agri- Map)	งบปกติ	-	๒๑๔,๗๓๐	๒๑๔,๗๓๐	๒๑๔,๗๓๐	๒๑๔,๗๓๐	๘๕๘,๙๒๐	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๑. ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๗,๓๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๑๐,๒๐๐	๔๘,๑๐๐	สนง.การปฏิรูปที่ดินจ.ตราด	-
	๒. โครงการผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	งบปกติ	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๓. โครงการหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	งบปกติ	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๖๕๗,๐๐๐	๓,๒๘๕,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๔. โครงการรณรงค์ไถกลบตอซังเพื่อบรรเทาโลกร้อน	งบปกติ	๔๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๕. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	งบปกติ	๓๑,๕๐๐	๓๓,๐๐๐	๓๓,๐๐๐	๓๓,๐๐๐	๓๓,๐๐๐	๑๖๓,๕๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
	๖. โครงการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดเพื่อส่งเสริมการปลูกทุเรียนและมังคุดอินทรีย์	งบพัฒนาจังหวัด	-	๓๖๕,๐๐๐	-	-	-	๓๖๕,๐๐๐	สถานีพัฒนาที่ดินตราด	-
๔. บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	๑ โครงการฟื้นฟูพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ	งบปกติ	-	๒๗๓,๐๐๐	-	-	-	๒๗๓,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตราด	-
๒. บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	๑. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (บริหาร บำรุงซ่อมแซม) จำนวน ๔๒ กิจกรรม	งบปกติ	๒๒๔.๗๖ ล้านบาท	๓๑๙.๒๑ ล้านบาท	๓๑๙.๒๑ ล้านบาท	๓๑๙.๒๑ ล้านบาท	๓๑๙.๒๑ ล้านบาท	๑๕๐๑.๖ ล้านบาท	โครงการชลประทานตราด	-

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	๒. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ก่อสร้าง) จำนวน ๕ กิจกรรม	งบพัฒนาจังหวัด	-	๒๑.๕๙ ล้านบาท	๒๑.๕๙ ล้านบาท	๒๑.๕๙ ล้านบาท	๒๑.๕๙ ล้านบาท	๘๖.๓๖ ล้านบาท	โครงการชลประทาน ตราด	-
	๓. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (การบริหารการส่ง น้ำ)	งบปกติ	-	๕๔๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๒,๑๖๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน ตราด	-
	๔. โครงการก่อสร้าง แหล่งน้ำในไร่นานอก เขตชลประทาน	งบปกติ	๕๑๓,๐๐๐	๕๘๗,๔๐๐	๕๘๗,๔๐๐	๕๘๗,๔๐๐	๕๘๗,๔๐๐	๒,๘๖๒,๖๐๐	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-
	๕. โครงการพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ	งบปกติ	๖,๐๑๑,๓๔๑	๒๘,๖๑๔,๘๙๐	๒๘,๖๑๔,๘๙๐	๒๘,๖๑๔,๘๙๐	๒๘,๖๑๔,๘๙๐	๑๒๐,๔๗๐,๙๐๑	สถานีพัฒนาที่ดิน ตราด	-
๓. บริหารจัดการ พื้นที่ทำกินทางการ เกษตร	โครงการจัดที่ดิน ทำกิน	งบปกติ	๑๑๒,๗๐๐	๑๐๕,๖๐๐	๑๐๕,๖๐๐	๑๐๕,๖๐๐	๑๐๕,๖๐๐	๕๓๕,๑๐๐	สนง.การปฏิรูปที่ดินจ. ตราด	-

ส่วนที่ ๒

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาคุณภาพและคุณค่าพืชที่สำคัญของจังหวัดตราด เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ตามแผนพัฒนาจังหวัดตราด ประจำปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากฐานรากการท่องเที่ยว การเกษตร ครบวงจร การบริการ และการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับอาเซียน และนานาชาติ ที่เติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยในด้านการเกษตรมุ่งเน้นส่งเสริมการทำการเกษตรปลอดภัยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มของผลผลิตการเกษตรให้มีคุณภาพสูงในระดับการส่งออก โดยเฉพาะการผลิตไม้ผลซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดตราดให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ และจากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรมีการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต และผลิตสินค้าเกษตรกรที่มีคุณภาพโดยใช้ตลาดนำการผลิต จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการผลิตพืชที่มีคุณภาพและลดต้นทุนการผลิต และการส่งเสริมให้เกษตรกรป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) เพื่อการผลิตพืชปลอดภัย และเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) พัฒนาความรู้ในการจัดการดินปุ๋ยและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ ให้แก่เกษตรกร ๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต ๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรควบคุมศัตรูพืชด้วยวิธี

	ผสมผสาน (IPM) และผลิตพืชที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษ ๔) ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อจำหน่าย ๕) พัฒนาลาดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย
๔. เป้าหมาย	๑) สมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนและกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในพื้นที่อำเภอเมืองตราราด, เขาสมิง, บ่อไร่, แหลมงอบ, คลองใหญ่ และอำเภอเกาะช้าง ๒) เกษตรผู้ปลูกทุเรียนในพื้นที่อำเภอเมืองตราราด, เขาสมิง, บ่อไร่, แหลมงอบ, คลองใหญ่ และอำเภอเกาะช้าง ๓) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในพื้นที่อำเภอแหลมงอบ เกาะช้าง และอำเภอเกาะกูด ๔) สมาชิกตลาดเกษตรกรและเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยเพื่อจำหน่าย
๕. พื้นที่ดำเนินการ	ทุกอำเภอในจังหวัดตราราด
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการบริหารจัดการดินปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดตราราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๔,๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับความรู้ มีแปลงต้นแบบการควบคุมโรค มีการบริหารจัดการศัตรูมะพร้าวและมีโรงเรียนการผลิตพืชผักปลอดภัย ประกอบด้วย ๑) เกษตรกรได้รับความรู้ในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๑๘๐ ราย ๒) เกษตรกรรวมกลุ่มผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๖ กลุ่ม ๓) เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนได้รับความรู้ในการควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) จำนวน ๓๐๐ ราย ๔) มีแปลงต้นแบบการควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนด้วยวิธีผสมผสาน จำนวน ๑๐ แปลง

	๕) เกษตรกรได้รับความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสาน จำนวน ๑๕๐ ราย ๖) มีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๓ อำเภอ ๗) มีโรงเรือนการผลิตพืชผักปลอดภัย จำนวน ๑๒ โรงเรือน ๘) ตลาดเกษตรกรจังหวัดตราดได้รับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ แห่ง
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑) เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการผสมปุ๋ยใช้เอง และลดต้นทุนการผลิต ๒) เกษตรกรมีการควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) และสามารถลดพื้นที่การระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าได้ ๓) เกษตรกรมีการควบคุมศัตรูมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) และสามารถลดพื้นที่การระบาดของศัตรูมะพร้าวได้ ๔) ตลาดเกษตรกรจังหวัดตราดได้รับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย และมีการผลิตพืชผักปลอดภัยในโรงเรือนเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค

เฉพาะงบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน
กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนาคุณภาพและคุณค่าสัตว์น้ำเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	โครงการมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าและส่งออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สอดรับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพปลอดภัย และสมุนไพรไทยอย่าง ครบวงจร ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจจากฐานการท่องเที่ยว การเกษตร ครบวงจร การบริการและการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับอาเซียนและนานาชาติที่เติบโตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในเรื่องของการจัดทำฐานข้อมูลการเกษตร การสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการร่วมกัน โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน การผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อเพิ่มปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำน้ำจืดและทะเลของจังหวัดตราด ๒) เพื่อเพิ่มรายได้ของชาวประมง ๓) เพื่อส่งเสริมให้เกิดทางเลือกของชาวประมงในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๔) เพื่อจัดหาและเพิ่มช่องทางการตลาดรองรับผลผลิตสินค้าเกษตรให้เพิ่มขึ้น
๔. เป้าหมาย	ชาวประมงพื้นบ้าน เกษตรกรเพาะเลี้ยงปลาแขยงกง กลุ่มผู้นุรักษ์ปูม้า

๕. พื้นที่ดำเนินการ	ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดตราด
๖. กิจกรรมหลัก	การสร้างเศรษฐกิจทางเลือกใหม่จากอาชีพประมง
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานประมงจังหวัดตราด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๕,๑๕๔,๘๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	-มีผลผลิตกุ้งก้ามกราม ๒,๐๐๐,๐๐๐ ตัว และปลา แขยงก ๕๐๐,๐๐๐ ตัว ในแหล่งน้ำจืดธรรมชาติ ของจังหวัด -การจัดตั้งธนาคารปูม้า จำนวน ๕ แห่ง -มีการพัฒนาเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาแขยงก จำนวน ๒๐ ราย
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. จังหวัดตราดมีทรัพยากรกุ้งก้ามกราม ปลาแขยงกและปูม้า เพิ่มขึ้น ๒. รายได้ให้กับชาวประมงพื้นบ้าน

เฉพาะงบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน
กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนาคุณภาพและคุณค่าปศุสัตว์เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ กิจกรรมส่งเสริมการผลิตโคขุนคุณภาพ
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และได้กำหนดตัวชี้วัดเป้าหมายให้มีอัตราการขยายตัวของ GDP เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี และมีประเด็นยุทธศาสตร์ในการเป็นมหาอำนาจทางการเกษตร เพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณ มูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานรายได้ใหม่และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงเพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจบริการ และการลงทุน เป้าหมายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรที่สมัครใจร่วมโครงการมีรายได้จากการเลี้ยงโคขุนคุณภาพ สร้างรายได้และเป็นทางเลือกอาชีพอีกอาชีพหนึ่ง ๒. สร้างมาตรฐานการผลิตโคขุนคุณภาพของจังหวัดตราด ๓. เพื่อให้เกษตรกรหันมาสนใจการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพเพื่อการส่งออก
๔. เป้าหมาย	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรเขตอำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่ ที่สมัครใจร่วมโครงการ ที่มีการรวมกลุ่มการเลี้ยงโคเนื้อ

๕. พื้นที่ดำเนินการ	อ.เมืองตราด อ.เขาสมิง อ.บ่อไร่
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตโคขุนคุณภาพ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๖๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรผู้เลี้ยงโคมีรายได้เพิ่มจากโครงการ ๕๐ ราย
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน ๕๐ รายให้มีรายได้จากการเลี้ยงโคเนื้อ

เฉพาะงบประมาณ/กลุ่มจังหวัด เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนาคุณภาพและคุณค่าปศุสัตว์เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ กิจกรรมส่งเสริมการผลิตไก่พื้นเมืองเพื่อการค้าขายแดน
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และได้กำหนดตัวชี้วัดเป้าหมายให้มีอัตราการขยายตัวของ GDP เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี และมีประเด็นยุทธศาสตร์ในการเป็นมหาอำนาจทางการเกษตร เพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณ มูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษารฐานรายได้เดิมและสร้างฐานรายได้ใหม่และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงเพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจการบริการ และการลงทุน เป้าหมายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรที่สมัครใจร่วมโครงการมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ปีกเป็นรายได้ สนับสนุนในการดำรงชีพ ๒. สร้างช่องทางการจำหน่ายสัตว์ปีกของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกจำหน่ายผลผลิตของตนเองได้มากขึ้น ๓. เพื่อให้เกษตรกรหันมาสนใจการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อการค้าขายแดนเพิ่มมากขึ้น

๔. เป้าหมาย	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เขตอำเภอเมืองตราด อำเภอ เขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อ.แหลมงอบ อ. คลองใหญ่ ที่สมัครใจร่วมโครงการ มีโรงเรือนเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่ดี เกษตรกรที่อยู่ภายใต้โครงการงบประมาณจังหวัด ได้แก่ ยกระดับการเลี้ยงไก่พื้นเมืองสู่ระบบมาตรฐาน GFM
๕. พื้นที่ดำเนินการ	อ.เมืองตราด อ.เขาสมิง อ.บ่อไร่ อ.แหลมงอบ อ.คลอง ใหญ่
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตไก่พื้นเมืองเพื่อการค้าขายแดน
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๖๓
๙. งบประมาณ	๔๕๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกมีรายได้เพิ่มจากโครงการ ๕๐ ราย
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน ๕๐ รายให้มีรายได้ จาก การเลี้ยงสัตว์ไก่พื้นเมือง

เฉพาะงบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การพัฒนาคุณภาพและคุณค่าปศุสัตว์เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ กิจกรรมปศุสัตว์โอเค (ตรวจสอบและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค)
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	โครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์โอเค) เป็นโครงการที่กรมปศุสัตว์ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีความปลอดภัยโดยสถานที่จำหน่ายมีสัญลักษณ์ที่ดีและแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่จำหน่ายมาจากโรงฆ่าที่ได้มาตรฐานและฟาร์มที่มีระบบการเลี้ยงที่ดีมีความปลอดภัยจากสารตกค้าง ดังนั้นสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ได้รับการรับรองเป็นสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์โอเค) จึงเป็นสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่มีความปลอดภัยให้เป็นทางเลือกของผู้บริโภคเลือกซื้อเนื้อสัตว์ที่มีความปลอดภัย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) ส่งเสริมและพัฒนาสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ให้ถูกสัญลักษณ์ ๒) ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่มีความปลอดภัย ๓) ตรวจสอบย้อนกลับกระบวนการผลิตได้เมื่อพบปัญหาด้านสุขอนามัยจากการบริโภค
๔. เป้าหมาย	๑. มีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์ โอเค) ร้อยละ ๕๐ ของผู้ประกอบการทั้งจังหวัด ๒. ผู้เข้าร่วมโครงการผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินตามโครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค(ปศุสัตว์ โอเค) ร้อยละ ๕๐ ของผู้ประกอบการทั้งจังหวัด
๕. พื้นที่ดำเนินการ	อำเภอเขาสมิง อำเภอเมือง อำเภอลองใหญ่
๖. กิจกรรมหลัก	ปศุสัตว์โอเค (ตรวจสอบและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค)
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตราด
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๖๓

๙. งบประมาณ	๘๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์มีคุณภาพและมีความปลอดภัย ต่อผู้บริโภค ๒. สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์มีสุขลักษณะที่ดีเป็น ทางเลือกให้ผู้บริโภคเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ๓. สามารถตรวจสอบย้อนกลับกระบวนการผลิต เนื้อสัตว์ได้
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ผู้บริโภคได้บริโภคผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่มีความ ปลอดภัยทำให้คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพดีขึ้น

เฉพาะงบประมาณ/กลุ่มจังหวัด เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ภาคผนวก

แผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๑.แผนงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรกรรมยั่งยืน พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ทั้งทายาทและแกนนำส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบและยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

๒.แผนงานพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากร

ชีวภาพ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ SME เกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและภูมินิเวศ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

๓.โครงการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการดูแลรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและการสร้างความมั่นคงด้านเกษตรและอาหารแบบครบวงจร

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่จะช่วยดูแลฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ปรับระบบการผลิตไปสู่การทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่าง ๆ ตามภูมิสังคมและระบบนิเวศของแต่ละพื้นที่ และพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัยเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ ให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตการเกษตรจากเกษตรเคมีที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปสู่การทำเกษตรและอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืนและความมั่นคงด้านเกษตรและอาหารในพื้นที่แบบครบวงจร รวมทั้งการทำศูนย์หรือ นิคมเกษตร-อาหารสีเขียวปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานในพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวได้
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์และสถาบันการศึกษา

๔. แผนงานวางแผนและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร

- **สาระสำคัญ** ขยายช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงทั้งในและต่างประเทศ ด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จะมาสนับสนุน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๕. แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ (smart farmer)

- **สาระสำคัญ** เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่มีทักษะในการประกอบการ สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีการจัดการและการตลาดมีทักษะความรู้ความสามารถ ในด้านบัญชีการผลการควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพผลผลิตของตนและสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งทายาทเกษตรกรเกษตรกรในปัจจุบันและคนกลุ่มใหม่ที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการจัดการคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) มาตรฐานการผลิตและแปรรูป (GMP) และมาตรฐานอื่นในระดับสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๖. แผนงานการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

- **สาระสำคัญ** สร้างและเพิ่มสมรรถนะของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร ในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการผลิตการแปรรูปและการตลาด รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญระดับสูงในการประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อจัดการห่วงโซ่การผลิตที่ใช้ในการประกอบการจัดการฟาร์มการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาโครงการและบริหารจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเกษตรกร (SMAEs - Small and medium agricultural enterprises) ทั้งนี้ด้วยการจัดตั้งสถาบันบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อให้การฝึกอบรมการศึกษาประยุกต์วิธีปฏิบัติที่ดีและการบ่มเพาะองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๗. แผนงานการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

- **สาระสำคัญ** การผลิตสินค้าเกษตรได้มากเกินความต้องการของตลาดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในสินค้าเกษตรเกือบทุกชนิด ส่งผลให้ราคาสินค้าตกต่ำและเกษตรกรขาดทุนเกิดปัญหาหนี้สินเป็นวงจรรอบาทรที่เกิดขึ้นแล้วซ้ำอีก แนวทางการแก้ปัญหาหลักคือการส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อดูดซับปริมาณสินค้าเกษตรวัตถุดิบออกจากตลาด ซึ่งจะช่วยทั้งการรักษาระดับราคาสินค้าเกษตรวัตถุดิบและการเพิ่มมูลค่าสินค้า

เกษตรแปรรูป โดยส่งเสริมและมีมาตรการจูงใจสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปสินค้าเกษตร การสนับสนุนช่องทางตลาดใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการขยายการลงทุนในกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สถาบันอุดมศึกษาสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์

๘.แผนงานการพัฒนาช่องทางและศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรในระดับจังหวัดและอำเภอและคลัสเตอร์สินค้าเกษตร

- **สาระสำคัญ** ตลาดสินค้าเกษตรเป็นกลไกสำคัญที่กำหนดราคาและปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งส่งผลมากต่อกำไรขาดทุนของเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและจัดการระบบและช่องทางตลาด ทั้งที่เป็นตลาดขายส่ง ตลาดโมเดิร์นเทรด ตลาดผู้บริโภคระดับบน ไปจนถึงตลาดส่งออก โดยพัฒนาศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรระดับจังหวัด เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้แก่เกษตรกร รวมถึงส่งเสริมการลงทุนและความร่วมมือของภาคเอกชน โดยมีหน่วยงานดำเนินงานหลักภาครัฐเป็นกลไกเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดกติกาดำเนินการค้าที่เป็นธรรมระหว่างผู้ผลิตและผู้ค้า
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๑.แผนงานการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

- **สาระสำคัญ** จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ที่มีการจัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ และจัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ โดยครอบคลุมกิจกรรมการจัดการมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความสั่นสะเทือนขยะมูลฝอยการจัดการสารเคมีในภาคเกษตร
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติแบบบูรณาการทั้งระบบ

- **สาระสำคัญ** จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการโดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีความเสียหายสูง และพื้นที่การแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ และเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัยแจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนอง ช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์และการแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่

- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.แผนงานการบริหารจัดการมลพิษทั้งระบบ

- **สาระสำคัญ** จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) และลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ อาทิ ภาษีสิ่งแวดล้อม (Green Tax) ค่าธรรมเนียมการระบายมลพิษ (Emission Fees) ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ (Product Charge) และใช้เป็นงบประมาณในการบริหารจัดการมลพิษตลอดจนยกเลิก หรือห้ามการผลิตและการนำเข้าสารเคมีอันตราย โดยประเมินความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ตามแนวทางสากล
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔.แผนงานการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ

- **สาระสำคัญ** เพื่อให้เป็นไปตามภาคีความตกลงปารีสที่ต้องจัดทำเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด และพัฒนาระบบการจับเก็บและรวบรวมข้อมูลกิจกรรมในการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกจากหน่วยงานดำเนินงานหลักที่เกี่ยวข้อง ๕ ภาคส่วน ได้แก่ ภาคพลังงาน ภาคกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ ภาคเกษตร ภาคการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ และจัดทำระบบการควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพรวมทั้งพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

๕. โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ พื้นที่ระบบนิเวศป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติให้เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการทำลายป่า และมีการบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานดำเนินงานหลักเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- **หน่วยงานดำเนินงานสนับสนุน** กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงคมนาคม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๖.โครงการการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ

- **สาระสำคัญ** ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ รวมทั้งเพื่อการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักของประชาชนถึงประโยชน์และร่วมกัน หวงแหนและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวโดยการจัดทำฐานข้อมูลและแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียวรายจังหวัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ

๗.โครงการพัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรมและเมืองอุตสาหกรรมตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

- **สาระสำคัญ** การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนมุ่งให้มีความเชื่อมโยงระหว่างนิคมอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรมเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือชุมชนอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมกับองค์กรหน่วยงานดำเนินงานหลักท้องถิ่นและชุมชนโดยรอบ ให้เจริญเติบโตไปด้วยกันภายใต้การกำกับสิ่งแวดล้อมที่ดี และการร่วมมือกันขับเคลื่อนอย่างจริงจังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคนในพื้นที่ โดยพิจารณาถึงมิติความยั่งยืนทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีตัวชี้วัดมาตรฐานและการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ ซึ่งมีหน่วยงานดำเนินงานหลักกำกับและรับรองมาตรฐานอย่างน้อย ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับโรงงานอุตสาหกรรมโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระดับนิคมอุตสาหกรรมโดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และระดับเมืองอุตสาหกรรมโดยกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานดำเนินงานหลักอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีโรงงานนิคมและเมืองได้รับการรับรองเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย

๘. แผนงานการบริหารจัดการน้ำ

- **สาระสำคัญ** พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการผลิตน้ำอุปโภค/บริโภคลดความเสียหายความรุนแรงของภัยพิบัติ (น้ำท่วม/น้ำแล้งและน้ำเสีย) และจัดทำ Big Data ด้านน้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ
- **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ